

Možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni

Bc. Michal Eibensteiner

Diplomová práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michal Eibensteiner**
Osobní číslo: **A12663**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni**
Téma anglicky: **Possibilities of Battle Against Organized Crime at Regional Level**

Zásady pro vypracování:

1. **Objasněte podstatu organizovaného zločinu a jeho vliv na demokratickou společnost.**
2. **Specifikujte a analyzujte jednotlivé projevy organizovaného zločinu, jejich cíl, podstatu a dopady na demokratickou společnost.**
3. **Analyzujte orgány státu a jejich možnosti v boji proti organizovanému zločinu.**
4. **Specifikujte formy a vývojové tendence organizovaného zločinu na regionální úrovni.**
5. **Analyzujte systém boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni.**
6. **Navrhňte možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni.**

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. NOŽINA, Miroslav. Mezinárodní organizovaný zločin v České republice. Praha: Themis, 2003. ISBN 80-7312-018-62.
2. KROUPA, Janek. Zločin jako profese. Řitka: Daranus, 2006. ISBN 80-86983-07-23.
3. NOŽINA, Miroslav. Mezinárodní organizovaný zločin v České republice. Praha: Themis, 2003. ISBN 80-7312-018-64.
4. NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy. Praha: Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-026-45.
5. CEJP, Martin, et al. Organizovaný zločin v České republice III.. Praha: Institut prokriminologie a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-7338-027-7.
6. PORADA, Viktor a kol., et al. Kriminologická metodika vyšetřování. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0.
7. ŠMÍD, Tomáš a Petr KUPKA. Český organizovaný zločin: od vyděračů ke korupčním sítím. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. ISBN 978-802-1056-183.
8. SOULEIMANOV, Emil. Organizovaný zločin. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-27-8.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc.**

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: **29. července 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **23. srpna 2016**

Ve Zlíně dne 29. července 2016

doc. Mgr. Milan Adánek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

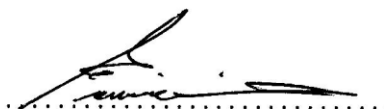
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomové práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky. Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

podpis autora

ABSTRAKT

Předmětem diplomové práce je vymezení, analýza organizovaného zločinu a možnosti boje organizovanému zločinu proti němu na regionální úrovni. Teoretická část je zaměřena na obecné pojetí i specifika vzniku organizovaného zločinu, dále také na současné přístupy ve vyšetřování tohoto druhu zločinu. Zabývá se rovněž současnými problémy při vyšetřování organizovaného zločinu v rámci útvarů Policie ČR. Praktická část je zaměřena na vlastní návrhy při vyšetřování v prostředí organizovaného zločinu. Poslední kapitola danou problematiku rozebírá a doporučuje řešení zjištěných problémů.

Klíčová slova: organizovaný zločin, trestný čin, trestní zákoník, trestní řád

ABSTRACT

The subject of the thesis is the definition, the analysis of organised crime and the possibilities of combating organised crime at the regional level. The theoretical part is focused on general concept and specifics of the emergence of organized crime, as well as on current approaches in the investigation against this kind of crime. I'm also the current problems in the investigation of or-ganizovaného crime within the departments of the Police of the CZECH republic. The practical part is focused on custom designs in the investigation in the environment of organised crime. The last chapter of the problematic it discusses and recommends solutions to identified problems.

Keywords: organized crime, a crime, criminal law, criminal legislations

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Luďkovi Lukášovi, CSc. za velkou trpělivost, cenné připomínky a ochotu při zpracování mé diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HISTORIE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	11
1.1 ČÍNSKÉ TRIÁDY	11
1.2 JAPONSKÁ YAKUZA	12
1.3 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN V ITÁLII	13
1.4 HISTORIE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČESKÉ REPUBLICE.....	13
2 PODSTATA ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	15
2.1 POJEM ORGANIZOVANÝ ZLOČIN.....	15
2.2 PŘÍČINY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	17
2.3 SUBJEKY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	19
2.3.1 Oběti organizovaného zločinu.....	20
2.3.2 Zločinecké organizace.....	20
3 PROJEVY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	22
3.1 ORGANIZOVANÁ HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA	22
3.2 NÁSILNÁ ORGANIZOVANÁ KRIMINALITA.....	24
3.3 ORGANIZOVANÁ DROGOVÁ KRIMINALITA.....	25
3.4 KORUPCE.....	26
3.5 PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ	26
3.6 DALŠÍ FORMY ORGANIZOVANÉ KRIMINALITY:	26
4 PROSTŘEDKY BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU	27
4.1 PRÁVNÍ PROSTŘEDKY BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU	27
4.2 NEPRÁVNÍ PROSTŘEDKY BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU	29
5 ORGÁNY STÁTU URČENÉ PRO BOJ PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU	30
5.1 ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY	30
5.2 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	31
5.2.1 Útvar pro odhalování organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování.....	31
5.2.2 Národní protidrogová centrála.....	32
5.2.3 Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV	32
5.2.4 Útvar rychlého nasazení	32

5.3	FINANČNÍ ANALYTICKÝ ÚTVAR	33
5.4	STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ A SOUDY	34
5.5	NÁRODNÍ ÚSTŘEDNA INTERPOLU V ČESKÉ REPUBLICE	34
5.6	EUROPOL.....	34
5.7	EUROJUST.....	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	36
6	FORMY A VÝVOJOVÉ TENDENCE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI	37
6.1	REGION UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	37
6.2	FORMY REGIONÁLNÍ KRIMINALITY	38
6.3	STATISTIKA KRIMINALITY NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI	40
7	ANALÝZA SYSTÉMU BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI.....	41
8	ANALÝZA INFORMOVANOSTI POLICISTŮ O ORGANIZOVANÉM ZLOČINU V REGIONU UHERSKÉ HRADIŠTĚ	44
8.1	DOTAZNÍKOVÝ VÝZKUM.....	44
8.2	ZKOUMANÝ SOUBOR	44
8.3	OTÁZKY DOTAZNÍKU	45
8.4	VÝSLEDKY VÝZKUMU	46
9	NAVRHOVANÁ ŘEŠENÍ BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI	58
9.1	METODICKÝ POKYN.....	58
9.2	NÁVRH NA ZVÝŠENÍ POČTU POLICISTŮ VNĚJŠÍ SLUŽBY A SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE REGIONU	58
9.3	NÁVRH NA ZVÝŠENÍ KVALIFIKOVANOSTI A ODBORNOSTI POLICISTŮ	60
9.4	NÁVRH NA PRAVIDELNÁ SETKÁNÍ (KONZULTACE) POLICISTŮ SE STÁTNÍM ZASTUPITELSTVÍM.....	60
9.5	NÁVRH NA ZAVEDENÍ KONTROLY HRANIČNÍHO PŘECHODU STRÁNÍ (KVĚTNÁ).....	61
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ	66
	SEZNAM TABULEK.....	67
	SEZNAM PŘÍLOH.....	68

ÚVOD

Organizovaný zločin je problémem každé společnosti. V poslední době zvyšuje rizika společnosti tím, že představuje jednu z nejzávažnějších hrozeb pro dnešní svět.

Téma „**Možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni**“ jsem si vybral z toho důvodu, že bych chtěl poukázat náhled na současnou situaci organizovaného zločinu na regionální úrovni a na možnosti boje s tímto společenským problémem. Toto závažné téma jsem si vybral také z toho důvodu, že se dané problematice věnuji pracovně již několik let.

Chtěl bych poukázat na to, že hodně lidí tuto závažnou problematiku podceňuje a nevěnuje jí dostatek pozornosti. Závažnost organizovaného zločinu spočívá v jeho vysoké latenci, a proto bylo mým cílem upozornit společnost, že tato forma závažné kriminality zde vždycky byla, je a bude a záleží na naší společnosti, jak se k ní postavíme a budeme s ní bojovat.

Cílem práce rozhodně není popsat celou problematiku a co již jednou napsáno bylo. Myslím si, že problematiku daného tématu znají nejlépe její pachatelé. Snažil jsem se jen o jakési nahlédnutí do prostředí organizovaného zločinu a popsat možné na možné účinné postupy k boji se závažnou organizovanou trestnou činností. Další snahou byl vlastní názor na možné změny k lepšímu boji s organizovaným zločinem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Velká část společnosti vnímá organizovaný zločin jako problém moderní doby, zejména pak spojený s obdobím nástupu kapitalismu, ve kterém došlo k pomalé liberalizaci politického života a také otevření státních hranic. Vznik organizovaného zločinu se začal projevovat už v dobách řádově několik stovek let v minulosti.

Hospodářská chudoba, vzrůstající sociální nerovnosti a politická nadvláda cizích zemí se odrážela ve společnosti. Projevovali se nespokojení jednotlivci, kteří se s postupem času začali spojovat do určitých skupin. Skupina měla často různý cíl a ve skupinách fungovaly stejná pravidla a zásady. Naprosto totožné bylo jejich hierarchické uspořádání. Tyto tajné a dobře fungující organizace měly také svá vlastní pravidla a s tím spojené tresty za jejich porušení či vyzrazení. Dalo by se říct, že se jednalo o jakési společnosti ve společnosti. Cílem většiny takovýchto společenství byla sociální spravedlnost a omezení cizí vlády ve vlastní společnosti. Pouze malá část skupin se zaměřovala na páchání kriminality. [1]

1.1 Čínské triády

Původ organizovaného zločinu můžeme hledat v tajných společenstvích, založených v čínské dynastii Han a to v období let 206 př. n. l. - 220 n. l. Cílem tehdy založené společnosti byla obrana. Z počátku proti absolutistické moci vládnoucí strany, proti které se nebylo možno bránit jiným způsobem než nelegální cestou z podsvětí. K výše uvedenému období navazuje i vznik čínských triád. Původ organizovaného zločinu v Číně vychází z pojmu „Triáda“ nebo také společnost označována jako tři v jednom. Mimo jiné vznikaly také i další tajné společnosti označovány jako velké rodiny. Jako hlava rodiny stál „velký bratr“. Pojem „triády“, se v dnešní době používá jako všeobecný název pro čínské organizované zločinecké skupiny. [2]

Začátkem 20. století, v době, kdy čínské tajné spolky dosáhly svého cíle a to svržením vládnoucí dynastie, se Čína ocitla v občanské válce, ve které proti sobě stály Čínská národní strana a Komunistická strana Číny. V této době se původně politicky zaměřená tajná společenství změnila na zločinecké gangy a expandovala do celého světa prostřednictvím čínských komunit.

Největší skupiny triád v dějinách Číny jsou triáda 14K, triáda Sun Yee On, triáda Wo sing Wo a triáda Sjedenocný bambus. Organizace dnes působí hned v několika zemích světa a jejich počet členů je asi v řádu desítek tisíc osob. Centrem organizace je Hongkong

(v případě Sjednoceného bambusu pak Tchaj-wan). Jako hlavní činnost těchto organizací je distribuce návykových látek, distribuce heroinu, nelegální hazard, prostituce, obchod s bílým masem, pašování, ilegální imigrace, lichvářství, korupční jednání a s tím spojené praní špinavých peněz, vyděračství a v neposlední řadě vybírání výpalného. Triády mají mezi sebou jisté dohody a pravidla. Specializaci na nelegální činnost mají mezi sebou důkladně rozděleny a dbají na jejich dodržování.[3]

1.2 Japonská yakuza

Japonsko patří také mezi země, kde má organizovaný zločin několik staletí dlouhou tradici. Počátky organizovaného zločinu v Japonsku podle odborné literatury spadají do 17. století. V této době upadají staré hodnoty válečnických samurajů, jako je rytířskost a umění boje. Část obyvatel se nedovedla adaptovat na nové životní podmínky v zemi a stali se z nich bandité. K ochraně měst proti banditům byli využíváni např. samurajové, dále obchodní a řemeslnické vrstvy. Členové se často účastnili karetních her hanafunda.[4]

Díky tomuto názvu hry vznikl název nejznámější japonské organizované zločinecké skupiny Yakuza.¹ Hráči hanafundy založili organizaci s promyšlenou organizační strukturou, vlivným vedením, zvyky. Později byla tato organizace nazývána jako yakuza a v současné době patří mezi jednu největší organizovanou kriminální síť na světě. Organizace je založena na rodovém principu. Jedná se o soužití pokrevně nespřízněných osob pracující jako rodina, kdy představený této rodiny od všech členů očekává bezmeznou úctu a slušnost. Přijetí noviců za jakoby syny předchází, jako je tomu i v Číně, dlouhodobý rituál zakončený krevní přísahou.[5]

¹ Za nejhorší karty ve hře hanafunda byly považovány osmička (ya), desítka (ku) a trojka (za). Yakuza se původně nazývali jen ti, co ve hře prohrávali. Následně se toto označení vžilo nejen jako pojmenování pro všechny hráče, nýbrž i pro zločineckou organizaci jako takovou.

1.3 Organizovaný zločin v Itálii

Pokud hovoříme o zemi, se kterou je organizovaný zločin spojován snad nejčastěji je to Itálie. Tato je často označována jako matka Mafie. Pojem mafie se stal obecným označením, které zahrnovalo všechny organizované zločinecké skupiny v Itálii a dnes je používán pro veškeré aktivity z podsvětí. Mafie je pouze jednou z mnoha zločineckých organizací aktivních v Itálii a její oblasti.

Co se týče historie zločineckých organizací, na území Itálie doposud působily hned tři rozsáhlé zločinecké skupiny či organizace. Nejznámější jsou sicilská Mafie, neapolská Camorra a kalábrijská N'drangheta.[6]

Vznik organizace Camorra (v překladu „spor“) je datován kolem roku 1820. Organizace vznikla za účelem ochrany vězňů ve věznicích. Po této byla lidmi z výkonu trestu po jejich propuštění na svobodu založena pouliční Camorra, kdy její činnost byla zaměřena na krádeže, loupeže a vydírání. Mafie se od samého počátku zaměřovala na ochranu i vydírání, únosy i krádeže, ovlivňování obsazení postů ve státní sféře. Stejně je tomu tak i u N'dranghety. Také sicilská Mafie a kalábrijská N'drangeta se vyznačují podobnou strukturou i zvyky. Škála aktivit uvedené zločinecké organizace byla totožná s Mafií. Po 2. Světové válce byla činnost rozšířena o pašování tabáku, obchodování s narkotiky. V současné době je známá i svým vlivným působením ve stavebním průmyslu, nelegálním nakládáním s toxickým a radioaktivním odpadem a také světovým pašováním zbraní a střeliva. Nábor členů do těchto organizací bylo samozřejmě provázáno jistými zvyky.[7]

1.4 Historie organizovaného zločinu v České republice

Organizovaný zločin se v České republice vyskytuje už dlouhou dobu. K organizovanému zločinu na našem území můžeme také říct, že ve světovém měřítku je tento moderní název v českém podání stále ještě ve vývoji. Jeho počátky se u nás začaly objevovat v 80. letech 20. století v podobě černých podnikatelů známých a také nazývaných jako „veksláci“. Jejich aktivity byly zaměřeny ve směru neschopností české ekonomiky uspokojovat nabídku a poptávku na trhu.[8]

Organizovaný zločin se začal výrazněji v České republice projevovat až se změnou komunistického režimu a to v roce 1989, kdy proběhla zásadní politická a ekonomická změna státní struktury. S otevřením státních hranic a s uvolněním ekonomického prostředí vznikly ideální podmínky pro pronikání organizovaného zločinu ze zahraničí, ale i pro

vytváření domácích zločineckých organizací. V 90. letech 20. století byla v České republice organizovaná trestná činnost zaměřena na drogový průmysl, obchod s bílým masem, prostitucí, nelegální migraci osob, trestná činnost zaměřená na krádeže uměleckých památek, násilnou kriminalitu, vydírání a také hospodářskou kriminalitu.² Po změně politického systému následovalo začlenění ČR do EU, které s sebou také přinesly ideální podmínky pro rozvíjení prostředí pro organizování zločin ve volném pohybu osob, různého zboží a kapitálu. Díky své geografické poloze se tak Česká republika stala významnou tranzitní zemí. Co se týče forem páchané trestné činnosti, lze konstatovat, že se tento trend začal postupně měnit a vyvíjet. V současné době se zločinecké organizace a jimi páchaná trestná činnost zaměřují spíše na hospodářskou trestnou činnost, která jistě přináší více zisků a moc ovládnout ostatní či ekonomický systém.

V dnešní době se organizovaný zločin v České republice zaměřuje na výrobu, pašování a distribuci drog, hospodářské trestné činy, organizování prostituce a obchod s lidmi, nelegální migraci, vydírání, korupční jednání, mezinárodní obchod se zbraněmi a střelivem, krádeže vozidel, loupeže.

² Například v podobě krácení spotřebních daní při nelegálním dovozu alkoholu a tabákových výrobků.

2 PODSTATA ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Organizovaný zločin je páchán zločineckou skupinou nebo dobře fungující organizací. Takové dobře fungující organizace mají dobře zavedenou organizační strukturu a zvyklosti a také je pro ně typické páchání koordinované trestné činnosti.

Cílem zločineckých skupin je především dosažení zisku a to za podmínek vynaložení minimálních nákladů a úsilí. Zájmovým je zisk materiální, ale například i ve formě sociálního, ekonomického a politického vlivu za účelem existence skupiny. Organizovaný zločin tedy představuje mimořádné bezpečnostní riziko, ohrožující stabilitu světového hospodářského a politického systému dané země.

2.1 Pojem organizovaný zločin

Definovat organizovaný zločin je velmi složité. Organizovaný druh kriminality je důležité definovat co možno nejpřesněji, protože nepřesná definice a pochopení podstaty organizovaného zločinu by mohlo přinášet problémy v právní kvalifikaci a následném uplatnění jednotlivých paragrafů trestního zákoníku a trestního řádu.

Současný platný český trestní zákoník (TZ) pojem organizované kriminality neuvádí. V platném trestním zákoníku se objevují pojmy organizovaná skupina a zločinné spolčení. O zločinném spolčení hovoří trestní zákoník č. 40/2009 Sb., s účinností od 1. ledna 2010. v § 20 odst. 1, který charakterizuje zločinné spolčení jako společenství více pachatelů s dobře fungující vnitřní strukturou. Ve skupině jsou určeny jednotlivé funkce. Takové jednání je zaměřeno na plánované páchání úmyslné závažné trestné činnosti. Organizovaná skupina v TZ definována není, ale vyskytuje se jako znak některých kvalifikovaných skutkových podstat ve zvláštní části TZ [9]. Skutková podstata je velmi důležitá pro správnou právní kvalifikaci skutku.

Několik autorů odborné literatury včetně zákonů se sice pokusilo definovat a vysvětlit pojem organizovaný zločin, ale jejich názory se ve většině případů vzájemně odlišovaly. Jedná se o skupinovou trestnou činnost, z čehož vyplývá, že se páchání této trestné činnosti účastní více pachatelů, mezi kterými jsou vazby nadřazenosti a podřízenosti.

K označení formy organizované kriminality, je na místě vysvětlit jednodušší formy této trestné činnosti, které jsou zároveň uvedeny v trestním zákoníku:

a) **Spolupachatel** - § 23 TZ spolupachatelem se stává ten, byl-li trestný čin spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob.

b) **Příležitostná skupina** – tato skupina vznikne náhodně těsně před spácháním trestného činu nebo v jeho průběhu. Nejsou zde znaky organizátorství jako dělba úkolů, dlouhodobost apod.

c) **Účastník** – Účastníkem je, kdo se úmyslně na dokonáném trestném činu nebo jeho pokusu podílí a ten, kdo :

1) spáchání trestného činu zosnoval nebo řídil (organizátor),

2) vzbudil v jiném rozhodnutí spáchat trestný čin (návodce), nebo

3) umožnil nebo usnadnil jinému spáchání trestného činu a to takovým způsobem, že jinému opatří prostředky, odstraní překážky, vyláká poškozeného na místo činu, radí.

d) **Organizovaná kriminální skupina** – tento druh skupiny je charakteristický svými znaky organizované trestné činnosti a to zejména plánovitost, hierarchická struktura, dělba úkolů.

e) **Parta** – partou rozumíme skupinu lidí fungující na delším základě se zavedenou strukturou a zvyky. Cílem však nemusí být protiprávní jednání.

f) **Zločinecká organizace** – tento druh trestné činnosti patří mezi nejnebezpečnější stupeň skupinové trestné činnosti zaměřený na páchaní závažné organizované kriminality.

Vzhledem k výše uvedenému nelze s jistotou organizovaný zločin definovat, proto lze charakterizovat organizovanou kriminalitu určitými znaky. Jsou jimi:

1) **Páchání úmyslné trestné činnosti** – jak je již v názvu uvedeno, nejedná se o nedbalostní trestné činy. Zločinecké organizace či skupiny páchají úmyslné trestné činy z důvodu dosažení vyšších zisků, které jsou zásadním cílem skupin.

2) **Spolupráce více než dvou osob** – tento povinný znak vyplývá z povahy organizované trestné činnosti, kdy se jedná o trestnou činnost více pachatelů.

3) **Dlouhodobost a trvalost** – organizované skupiny se vzájemně dlouhodobě různým způsobem ovlivňují, spolupracují mezi sebou, vyvíjejí společné záměry a aktivity. Skupiny jsou často podřízeny jednotnému koordinování a jejich cíle směřují k dosahování zisku.

- 4) **Plánovitost a dělba úkolů** – aktivity organizovaných skupin je důkladně plánována řídicími funkcemi a tito členové mezi sebou mají rozděleny úkoly podle svých možností.
- 5) **Zaměření na dosahování zisku** – jedná se o hlavní důvod a účel existence zločineckých organizací. V České republice se výnosy organizovaného zločinu v posledních letech odhadují na několik desítek a v některých případech i stovek miliard korun. Nejvýnosnější je dle dostupných informací drogová kriminalita.

2.2 Příčiny organizovaného zločinu

Organizovaná trestná činnost se vyskytovala v České republice už před rokem 1989, a to především v ekonomické oblasti. Jednalo se především o nelegální dovoz nedostatkového zboží, krádeže uměleckých děl apod.

Do České republiky pronikly v důsledku otevření státních hranic vlny migrantů z Asie a Balkánského poloostrova. I dnes nelegální migrace představuje jednu z vážných příčin organizovaného zločinu, jelikož migranti často nemají na zaplacení převaděčům a tak jsou nuceni pracovat pro tyto zločinecké organizace, které této neřešitelné vážné situace a zranitelnosti lidí velmi zneužívají ve prospěch zločinecké organizace.

Tab. 1. Počty nelegálních migrantů přes státní hranice

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
43302	20480	19172	23705	29339	44672	32325	32720	23834	14741	13206

Zdroj: www.mvcr.cz

Tab. 2. Trestně stíhání cizinci na území ČR a procento z celkové kriminality

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
2366	6801	7167	7181	6981	7698	7491	7261	6166	6238
2,20%	6,60%	6,20%	6,10%	5,90%	6,00%	5,90%	5,60%	4,80%	5,00%

Zdroj: www.mvcr.cz

K výrazným problémům došlo také během privatizace. Z tohoto důvodu docházelo k vydírání, podvodům, korupci ve státní správě, praní špinavých peněz apod. Ve státních orgánech byly zapojeny zkorumpovatelné osoby, které se během privatizace snažily co

nejrychleji zbohatnout a to ve většině případů nelegálním způsobem.

Zločinecké organizace nelegálně získávaly finanční prostředky a mohly vyprat špinavé peníze. Zářným příkladem těchto skutečností byla skupina kolem **Františka Mrázka**, bývalého veksláka, který prostřednictvím kupónové privatizace pral špinavé peníze získané z úvěrových podvodů a tunelování bank. Jednalo se v řádech stovek miliónů korun.

Velké změny prodělává také legislativa, která v minulosti velmi obtížně a opožděně reagovala na vývoj organizované kriminality a ani dnes není stav dostačující. Nedostatek a neefektivnost zákonných opatření v boji s organizovaným zločinem dokazuje i to, že první případ zločinného spolčení byl vyšetřován a následně stíhán až v roce 1998.

Tab. 3. Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (§ 20 odst.1 TZ) – počty stíhaných

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
16	36	42	75	97	96	126	127	45	50

Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (§ 20 odst.1 TZ) – počty obžalovaných

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
16	36	40	59	94	96	117	121	43	4

Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení (§ 20 odst.1 TZ) – počty odsouzených

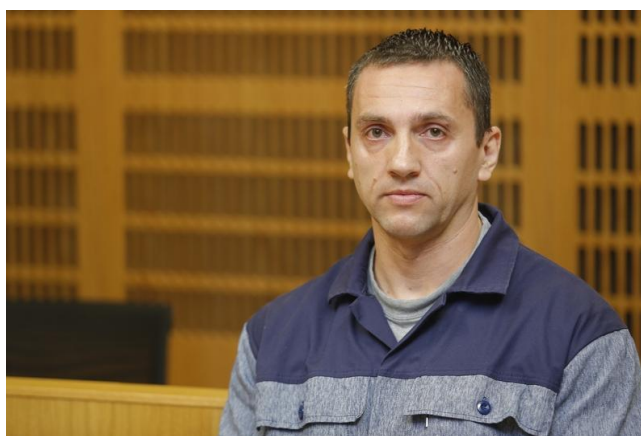
1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0	1	0	2	0	0	10	27	5	7

Zdroj: Statistická ročenka kriminality, ministerstvo spravedlnost

Problém je spatřován také v samotné společnosti. Po roce 1989 se změnil hodnotový systém, sociální normy a morálka. Materiální zisk a touha po moci ovládnout systém dostávala vzrůstající tendenci. Vznikaly výrazné sociální rozdíly a nerovnosti. Změny po roce 1989 – hlavně ekonomické – byly prospěšné zejména pro podnikatele. Slušní obyčejní

lidé ze středních a nižších sociálních vrstev, mladé rodiny s dětmi a senioři ztráceli svoje postavení ve společnosti.

Další problém je v policejních složkách, určených pro boj s organizovaným zločinem je riziko spolčení některých policistů se zločinci. Pro příklad v kauze Berdychova gangu byli stíháni 4 policisté z elitního útvaru, kteří se nedokázali smířit s tím, že členové podsvětí, kteří z nich ještě před rokem 1989 měli respekt, si žijí v luxusu, mají finanční prostředky a vysmívají se jim, a tak se sami podíleli na aktivitách a praktikách gangu. Je známo, že členové Berdychova gangu dokázali denně utratit až 150 tis. Kč např. v pražských hernách.

Obr. 1. David Berdych (Zdroj: www.wikipedia.cz)

2.3 SUBJEKY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Organizovaný zločin má také své subjekty, vůči které působí normy a instituty upravující tuto problematiku. Subjekty organizovaného zločinu lze vysvětlit jako jednotlivce nebo spíše skupinu jednotlivců, jejichž zájmy a činnost směřuje k naplňování prvků a cílů organizované kriminality. Jedná se o dosažení cílů pomocí zavedených praktik možností každé organizované skupiny zaměřující se na jednotlivé činnosti za účelem dosažení velkého zisku při vynaložení minima úsilí. Mezi subjekty organizovaného zločinu patří:

- oběti organizovaného zločinu
- zločinecké organizace

2.3.1 Oběti organizovaného zločinu

Oběť organizovaného zločinu lze chápat jako *fyzickou osobu, proti které směřuje útok pachatele organizovaného zločinu*. Z právního hlediska tyto osoby nepožívají žádného zvláštního postavení proti obětem ostatní kriminality. V tomto případě je důležitá změna legislativy, jelikož takové oběti jsou do tohoto postavení zařazeny systematicky, plánovitě a z toho důvodu by jim měla být věnována vyšší pozornost. Na regionální úrovni se jedná především o oběti majetkových trestných činů, kdy o těchto obětech hovoříme dále jako o poškozených.

2.3.2 Zločinecké organizace

Nejvyšší a nejnebezpečnější formou skupinové trestné činnosti je jednoznačně zločinecká organizace, která se svým fungováním představuje jako organizovaný zločin. Celkem v České republice působí dle dostupných a ověřených zdrojů 80 - 100 skupin s 2000 – 2500 členy[10], z toho jedna třetina organizací má plně rozvinutou a dobře fungující strukturu. V České republice lze dělit skupiny organizovaného zločinu na místní, smíšené a mezinárodní.

Na území ČR působí zejména tyto zločinecké organizace:

1) Balkánské – bulharské skupiny působící na území České republiky se zaměřují na provozování prostituce, provoz nočních podniků a na organizované krádeže motorových vozidel. Dále se tyto skupiny zaměřují také na obchod s drogami. Tím je myšlena jak výroba, tak distribuce do oběhu na českém i zahraničním drogovém trhu.

2) Postsovětské – skupiny se projevují jako velmi aktivní organizace. Organizace je složena z osob ruské, ukrajinské, čečenské, arménské, gruzínské, moldavské národnosti. Skupiny se zaměřují na násilnou kriminalitu, loupeže, kuplířství, nelegální obchod se zbraněmi, obchod s drogami, krádeže motorových vozidel. Trestná činnost organizací je páchána brutálním způsobem až úplnou devastací obětí. Do České republiky přichází prostřednictvím různých fiktivních firem, kdy získávají povolení k pobytu a to skrytě přes založení různých společností a firem nebo ve firmě, kterou provozuje další osoba ruské národnosti.[11] Trvalý pobyt se snaží získávat prostřednictvím uzavírání fiktivních sňatků, což má v posledních letech vzrůstající tendenci.

3) Asijské – skupiny se vyznačují výraznou soudržností a izolací od okolního světa. Pachatelé se zaměřují především na obchod s drogami, legalizaci výnosů z trestné činnosti, nelegální podnikání a pašování a padělání zboží. Představitelé těchto organizací u nás působí jako velmi seriózní a nenápadní obchodníci, přičemž organizují rozsáhlé podvody. Při svých aktivitách vystupují vůči svému okolí velmi vstříčně a ochotně. V současné době mezi špičky vietnamských skupin patří osoby, nacházející se ve vedení velkoobchodu SAPA nacházející se v Praze [12]. V tržnici působí velká část vlivných vietnamských osob a dohled nad nimi je velmi obtížný z důvodu rozsáhlého prostředí komunity a jejich anonymitě vůči okolí. Při svých aktivitách jsou tyto skupiny velmi opatrné a obezřetné. Zradu ve svém podnikatelském prostředí řeší velmi brutálními způsoby a to buď latentně, nebo objasňování této kriminality je z praxe velmi složité.

4) České – v českém prostředí se organizace specializují zejména na obchod s drogami a krádeže motorových vozidel, hospodářskou a finanční kriminalitu, organizování prostitutek, šíření dětské pornografie, obchod s bílým masem a majetkovou trestnou činností. Činnosti českých skupin bývají v poslední době označovány za nebezpečné a to z toho důvodu, že české prostředí dokonale znají a mají rozsáhlé kontakty, které často ve svůj prospěch zneužívají např. k zahlazování stop.

5) Italské – činnost italských skupin se na našem území projevuje velmi zřídka. Dochází k praní špinavých peněz a obchodům s drogami. Z dosavadní praxe se italské skupiny vyskytují opravdu minimálně.

3 PROJEVY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

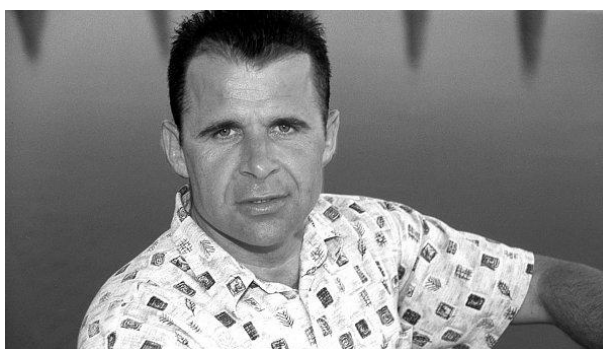
Na organizovaný zločin a jeho projevy se můžeme dívat z různých pohledů. Dle možností každé organizované skupiny se tyto organizace nezaměřují jen na určité směry organizované trestné činnosti, ale jejich snahy a činnosti jsou souborem těchto nelegálních jednání a využitelných metod.

3.1 Organizovaná hospodářská kriminalita

Organizovanou hospodářskou kriminalitu lze chápat jako snahou po zisku při páchání hospodářských trestných činů, zasahujících do individuálních a také kolektivních práv, vyznačující se skrytostí, kdy je na první pohled nemusíme rozpoznat a směřující proti hospodářskému systému.[13] Hospodářská kriminalita v České republice zasahuje už tak dalece, že ovlivňuje celé tržní hospodářství v zemi. Organizace zabývající se touto trestnou činností pracují na vysoké úrovni a používají k jejímu zakrývání účinné a těžce odhalitelné metody či prostředky. Škody, způsobené pachateli hospodářské kriminality, překračují ročně hranici 10 mil. Kč. [14] U zločineckých organizací je tato částka mnohonásobně vyšší, kdy tato zůstává neodhalenou a tím pádem netrestanou.

- **Subvenční podvody** – zde se řadí trestné činy **zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby** dle § 240 TZ (TOS až 10 let), **padělání a pozměňování nálepek k označení zboží nebo předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti** dle § 245a TZ (TOS až 8 let).
- **Obchod s nelegálním zbožím** - v České republice se v poslední době prudce zvýšil prodej nelegálního alkoholu, tabákových výrobků, oblečení. Obchodem s nejrůznějším zbožím se zabývají zejména skupiny z Vietnamu. Jedná se zejména o dovoz a vývoz padělků světových firem. Z výše uvedených činností skupin se jedná o trestné činy **neoprávněného podnikání** dle § 251 TZ (trest odnětí svobody až 8 let), **zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby** dle § 240 TZ (TOS až 10 let), **poškození spotřebitele** dle § 253 TZ (trest odnětí svobody až 8 let), **porušení předpisů o nálepkách k označení zboží** dle § 244 TZ (TOS až 8 let) **padělání a pozměňování nálepek k označení zboží nebo předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti** dle § 245 TZ (TOS až 8 let).

- **Padělání peněz** – Tato činnost je trestná dle § 233 TZ souhrnně označovaných jako **trestné činy proti měně** (TOS až 12 let).
- **Pozemkové podvody** - jedná se o prodej falšovaných nebo padělaných hypoték a cenných papírů na neexistující pozemky. Toto jednání je trestné jako **podvod** dle § 209 TZ (TOS až 10 let).
- **Podvodné konkurzy** - zde řadíme zejména trestný čin **poškození věřitele** dle § 222 TZ (TOS až 8 let), **předlužení** dle § 256c TZ (TOS až 5 let), **zvýhodnění věřitele** dle § 223 TZ (TOS až 8 let), **příp. podvodu** dle § 209 TZ (TOS až 10 let).
- **Bankovní podvody** - jsou prováděny v různých podobách. Jedná se o podvody na bankovním zákazníkovi, úvěrové podvody, dotační podvody a podvody s úvěrovými kartami. Neznámější případ v České republice je spojen se zločineckou skupinou kolem osoby Františka Mrázka, kdy jím nastrčené osoby („bílý kůň,“) zakládaly obchodní společnosti a v součinnosti s uplacenými pracovníky banky získávaly milionové úvěry. Za tři roky připravily české banky o 1 141 300 000 Kč a několik z nich přivedly ke krachu. Jde o trestné činy **podvodu** dle § 209 TZ (TOS až 10 let) a **úvěrového podvodu** § 211 TZ (TOS až 10 let).

Obr. 2. František Mrázek (Zdroj: www.wikipedia.cz)

3.2 Násilná organizovaná kriminalita

Násilná trestná činnost páchaná organizovanou skupinou či zločinci má **dva hlavní cíle**. Jedná se o dosažení zisku např. finančních prostředků (loupeže, vydírání), o vyřizování účtů, prosazování zájmů a vlivů (vraždy, ublížení na zdraví). V některých případech pachatelé neváhají užít hrubé násilí. V poslední době zaznamenáváme růst brutality pachatelů, které se projevují jako pokusy o působení na svědky. Jedna z mála skupin, jejíž hlavním zaměřením byla násilná kriminalita za účelem dosažení zisků, byla známá skupina kolem orlických vrahů. Mezi oblíbené praktiky takového trestné činnosti patří používání nástražných výbušných systémů a to jak pro zastrašování obětí, tak pro jejich úplnou likvidaci.

Mezi násilnou organizovanou kriminalitu řadíme:

- **Vraždy** - charakteristickým znakem vražd je, že provedení není cílem pachatelů, ale jedná se o nevyhnutelný postup předešlé trestné činnosti.[15] Jedná se např. o likvidaci nepotřebných bílých koní, u nichž je riziko, že dojde k vyražení trestné činnosti. Nájemní vrazi bývají často najímání podnikateli k vyřizování účtů.
- **Vydírání** – tato forma je jednou z nejstarších podob organizovaného zločinu, již se zabývají dobře vnitřně organizované skupiny pachatelů s hierarchickou strukturou, přísnou disciplínou, mlčenlivostí a sankcemi za zradu.[15] Podstatou vydírání je pod pohrůžkou násilí, hrozby násilím nebo jiné těžké újmy nucení jiného, aby něco konal, strpěl nebo opominul, jak uvádí § 175 TZ, který za tento TČ stanoví trestní sazbu až 16 let.
- **Loupeže** – loupeže se dopustí ten, kdo v úmyslu zmocnit se cizí věci užívá násilí nebo pohrůžku násilím jak je již uvedeno v trestním zákoníku. K dokonání postačuje tedy užití násilí nebo pohrůžka užití násilí, které však musí být v souvislosti s úmyslem získání prospěchu. V podobách organizovaných zločineckých skupin se jedná o plánované, řízené, ozbrojené akce, které nemůže provést jedna nebo dvě osoby. Pachatelé této trestné činnosti mají ve většině případů velké množství informací o zvyklostech obětí. Nejznámější organizovanou

skupinou, provádějící loupeže na území Prahy, byl Berdychův gang. Tento páchal především násilnou trestnou činnost v nejrůznějších podobách a formách.

V těchto případech půjde o trestné činy **vraždy** dle § 140 TZ, **ubližení na zdraví** dle § 145 – 148 TZ, **loupeže** dle § 173 TZ, **lichvy** dle § 218 TZ a **vydírání** dle § 175 TZ.

3.3 Organizovaná drogová kriminalita

Obchod s drogami je nejrozšířenější a velmi nebezpečnou činností zločineckých organizací a přináší organizacím nejvyšší zisky. Přes Českou republiku vedou všechny důležité drogové tepny (balkánská, jihovýchodní a rumunská trasa). Letiště Václava Havla je vhodným a často využívaným střediskem pro drogové kuréry kokainu a postupem a v poslední době se z naší země stala také cílová pro všechny druhy drog. Česká republika je velmi významným výrobcem a distributorem pervitinu.

Charakteristika české drogové scény:

- v České republice se v posledních letech více zneužívá a nelegálně dostává do oběhu lék subutex, což je léčivo vydávané na předpis pro drogově závislé,
- navyšuje se také počet zneužívání léků jako modafen, paralen a nurofen k výrobě metamfetaminu,
- na trhu se navyšuje poptávka po kokainu a to hlavně v Praze.

Každá droga má jiné účinky a je jinak dosažitelná. Není proto jediný trh s drogami, ale člení se na několik oblastí podle druhů jednotlivých drog a jejich dostupnost. Zločinecké skupiny se dělí na:

- I. skupiny organizující pěstování a výrobu drog,
- II. skupiny organizující přepravu drog,
- III. skupiny organizující distribuci drog.

3.4 Korupce

Korupci můžeme definovat jako zneužití určitého postavení, které je spojeno nestranností při rozhodování. Cílem korupčního jednání je materiální zisk nebo získání jiných výhod. Korupce se projevuje chybou v rozhodovacím procesu. V korupčním vztahu vystupuje vždy ten, kdo rozhoduje a v jeho moci je odchylovat se od zavedených pravidel a tím druhého zvýhodnit. Korupční vztah můžeme také definovat jako etické a mravní selhání jednotlivců. Korupce může ve velké míře ohrozit demokratické instituce, tržní ekonomiku a také bezpečnost státu.

Významným znakem korupce je, že při ní obvykle není spatřovaná oběť. Obětí je většinou společnost. Nepřítomnost oběti pak ztěžuje odhalování korupčního jednání. Poškozeným v korupčním vztahu může být buď jeden subjekt, nebo daný okruh subjektů. Může se jednat například o nepodplácějícího účastníka nebo i účastníky výběrového řízení. V České republice si většina lidí pojem korupce spojuje s pojmem úplatkářstvím. Úplatkářství také představuje jednu z možných forem korupčního jednání, pro kterou je typický menší rozsah poskytovaných nebo nabízených výhod.

3.5 Praní špinavých peněz

Praní špinavých peněz můžeme chápat jako **legalizaci výnosů z organizované trestné činnosti**. Tuto formu trestné činnosti lze také vysvětlit jako přeměnu ilegálně získaných peněz na legální finanční a majetkové prostředky např. pro vlastní potřebu. Roční zisky ze zločinu v České republice dosahují stovky miliard korun, které je nutno samozřejmě zlegalizovat.

3.6 Další formy organizované kriminality:

- převaděčství, obchod s lidmi, prostituce,
- nelegální obchod se zbraněmi,
- organizované krádeže motorových vozidel,
- krádeže uměleckých předmětů,
- počítačová a internetová organizovaná kriminalita.

4 PROSTŘEDKY BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

Pro boj s organizovanou trestnou činností lze charakterizovat prostředky boje proti organizovanému zločinu jako soubor všech možných prostředků, které lze účinně užit k odhalování, vyšetřování, postihování a předcházení organizované trestné činnosti.

4.1 Právní prostředky boje proti organizovanému zločinu

Trestní právo disponuje mnoha prostředky, sloužícími k rozkrývání, objasňování a trestání trestné činnosti. Nelze však všechny tyto prostředky aplikovat v oblasti organizované trestné činnosti. Trestní řád využívá prostředky určené pro boj s organizovaným zločinem. Mezi hlavní patří operativně pátrací prostředky a to předstíraný převod, sledování osob a věcí, použití agenta.

Předstíraným převodem je dle § 158c TŘ předstírání koupě, prodeje nebo jiného převodu věci, kdy k jejímu držení je třeba zvláštního svolení a její držení se nepřipouští a byla nabyta trestným činem, nebo která je určena ke spáchání trestného činu. Při korupční trestné činnosti je ze strany pachatele požadována finanční hotovost. K předání finanční hotovosti je možné za použití právě předstíraného převodu. Předstíraný převod lze užit pouze na základě písemného souhlasu státního zástupce. Nesnese-li věc odkladu, může se předstíraný převod i bez povolení provést. Policejní orgán však musí o povolení dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen provádění předstíraného převodu zastavit a informace, které se dozvěděl v této věci, nijak nepoužít. (§ 158c odst. 3 trestního řádu).

Operativně pátrací prostředky (dále jen „OPP“) lze charakterizovat jako soubor opatření a oprávnění policejních orgánů realizovaných v souladu s trestním řádem a jinými právními předpisy. Účelem těchto opatření je prevence, rozkrývání a vyšetřování trestné činnosti, jakož i pátrání po skrývajících se pachatelích.[16] OPP jsou důležitým prostředkem pro dokazování.

Sledování osob a věcí znamená získávání poznatků o osobách a věcech, prováděné skrytým způsobem speciálními technickými nebo jinými prostředky[17] (prostorový odposlech, sledování apod.). § 158d TŘ rozlišuje tři základní typy sledování osoby a věci:

1. sledování dle odst. 2, při němž jsou pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy,

2. obecné sledování osob a věcí dle odst. 1, aniž by šlo o případy uvedené v odst. 3 nebo aniž by o něm byly pořizovány záznamy,
3. sledování podle odst. 3, kdy dochází k zásahu do některých ústavně chráněných práva svobod občanů.

Účel použití **agenta** spočívá v tom, že při vyšetřování zločinů, na které zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let uvedených v §158e TŘ lze využít agenta. Agentem může být příslušník Policie ČR se skrytou totožností a účelem své činnosti. Agentem může být pouze speciálně vycvičený policista a musí splňovat přísná kritéria. Aby agent mohl důsledně plnit své úkoly a povinnosti, musí často pronikat do zájmového prostředí organizace.

Zabezpečovací technikou jsou technické prostředky, používané při ochraně života a zdraví, dále zabezpečení majetku ohrožených osob.

Zvláštní finanční prostředky jsou vyhrazené finanční prostředky, které lze užít k úhradě výdajů v souvislosti s používáním operativně pátracích prostředků. Tyto prostředky se uplatňují zejména při použití předstíraného převodu a placení za služby informátorů.

Krycí doklady jsou doklady skrývající skutečnou totožnost osoby a to především policisty. Z toho vyplývá, že tyto dokumenty využije při plnění svých úkolů skrytý agent. Není ale pravidlem, že krycí doklady nemůže použít i jiný policista v rámci probíhajícího trestního řízení.

Informátorem může být fyzická osoba poskytující policii informace a služby, a to takovým způsobem, aby nedošlo k její vyzrazení a spolupráci s policejním orgánem.

Dalším možným prostředkem při odhalování a vyšetřování organizované trestné činnosti jsou **odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu** dle § 88 a 88a TŘ, které nejsou totožné jako operativně pátrací prostředky. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu je úkon, sloužící pro zjišťování obsahu zprostředkovaných zpráv v rámci telekomunikačního provozu a jeho uplatnění je vázáno na omezený okruh zvláště závažných úmyslných trestných činů. [18]. Odposlechy lze užít v případech, je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let.

Vedle těchto prostředků je důležité také zmínit oprávnění orgánů činných v trestním řízení jako **zadržení, domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor, vydání a odnětí věci, osobní prohlídka.**

4.2 Neprávní prostředky boje proti organizovanému zločinu

Neprávními prostředky se rozumí taková opatření, která nemají postavení jako právní prostředky, ale mají pouze doporučující charakter, nejsou tedy nijak právně závazné a garantované. Orgány činné v trestním řízení se jimi při odhalování, objasňování a postihování organizované trestné činnosti řídí.

Takovým dokumentem v této oblasti je vládní **Koncepce boje proti organizovanému zločinu**, Koncepce doporučuje činnosti pro jednotlivé orgány v oblastech boje proti organizované kriminalitě, přičemž klade velký důraz na vzájemnou spolupráci a komunikaci mezi orgány státní s právy. Koncepce je rozdělena do tří částí: úvodní část popisuje organizovaný zločin v České republice, druhá část vyhodnocuje doposud vydané koncepce boje proti organizovanému zločinu a třetí část uvádí nová možná opatření pro boj s organizovaným zločinem.

Největšími riziky a hrozbami jsou počítačová kriminalita, nelegální výroba dokladů a hospodářská trestná činnost. Tím je myšlena především finanční a daňová kriminalita. V České republice je zavedena koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2015–2017. Tato koncepce je zaměřena na aktuální dění prostřednictvím celé řady možných opatření, která se zaměřují na vyhodnocování situace a nástrojů za účelem její přípravy na budoucnost v oblasti kompetencí Policie České republiky.

5 ORGÁNY STÁTU URČENÉ PRO BOJ PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

Jedná se především o vnitrostátní a mezinárodní orgány, jejichž úkolem je také odhalovat, objasňovat, stíhat organizované trestné činnosti. Nedílnou součástí činnosti těchto orgánů je také prevence.

5.1 Zpravodajské služby

Zpravodajské služby jsou státní orgány. Úkolem zpravodajských služeb je získávání, shromažďování a vyhodnocování zásadních informací pro ochranu a nedotknutelnost ústavního zřízení, důležitých ekonomických zájmů České republiky, pro bezpečnost a obranu České republiky. [19] Zpravodajské služby se řídí zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách ČR. Zpravodajské služby České republiky zahrnují:

- a) **Bezpečnostní informační službu (BIS)** – tato je zřízena zákonem č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě. V čele BIS je ředitel. Tohoto jmenuje vláda a této je odpovědný za výkon své funkce. BIS zajišťuje informace o možných útocích proti demokracii a územní celistvosti České republiky, o zpravodajských službách cizích států, o hrozbách ohrožující státní a služební tajemství, o činech, které mohou ohrozit bezpečnost nebo ekonomické zájmy České republiky. BIS se zaměřuje také na možná rizika v oblasti terorismu.
- b) **Úřad pro zahraniční styky a informace** – tento úřad chrání informace ohledně bezpečnosti a ochrany zahraničně politických a ekonomických zájmů České republiky, které mohou ohrozit vazby na zahraničí. V čele tohoto úřadu je ministrem vnitra jmenován se souhlasem vlády České republiky ředitel.
- c) **Vojenské zpravodajství** – tato složka se zaměřuje na zabezpečení informací o záměrech a činnostech možných vojensky ohrozit Českou republiku, dále se zajímá o zpravodajské služby cizích mocí ve věci. Mezi další činností a zaměření složky patří také sledovat možné aktivity namířené proti zabezpečování obrany České republiky, hrozby nebezpečné pro státní a služební tajemství ve věcech obrany státu.

- d) **Společnou zpravodajskou skupinu** – vznik této skupiny je datován k 1. červenci 2005. Úkolem skupiny je předávání zpravodajských informací a koordinace mezi složkami: Policií ČR, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí.

5.2 Policie České Republiky

Policie ČR je základní bezpečnostní složkou zaměřující se na dohled vnitřního veřejného pořádku a bezpečnosti na území České republiky. Policie ČR je zřízena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který obsahuje řadu úkolů a činností složky. V oblasti organizovaného zločinu je kompetentní zejména služba kriminální policie a vyšetřování. Základní prvky služby kriminální policie a vyšetřování, zaměřenými na boj s organizovaným zločinem, jsou:

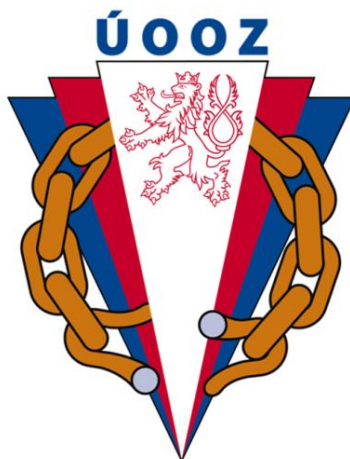
5.2.1 Útvar pro odhalování organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování

ÚOOZ je důležitým policejním orgánem v boji proti organizované trestné činnosti. Útvar vznikl 1. ledna 1995 jako orgán služby kriminální policie a vyšetřování s celostátní působností. Expozitivity ÚOOZ jsou rozděleny do všech krajských měst. Důvodem vzniku útvaru byl značný nárůst všech forem organizované trestné činnosti. ÚOOZ se dále člení na 6 odborů (násilí, obchodu se zbraněmi, obchodu s lidmi a ilegální migrace, zločineckých struktur, terorismu a extremismu, padělání). Činnost ÚOOZ zahrnuje:

- průběžné sledování zločineckých struktur na území České republiky,
- provoz a koordinaci informačních a zpravodajských analytických systémů,
- plnění úkolů v oblasti krizových situací, při kterých může být narušena nebo ohrožena vnitřní bezpečnost státu a také veřejný pořádek, vedení trestního řízení v případech závažné organizované trestné činnosti, zjišťování pachatelů této trestné činnosti, vedení proti nim trestní stíhání a předávání je státnímu zástupci s návrhy na podání obžaloby. [20]

Při zajišťování své činnosti ÚOOZ spolupracuje s vnitrostátními i mezinárodními orgány. Na vnitrostátní úrovni spolupracuje s teritoriálními útvary policie a se zpravodajskými službami. Významným partnerským orgánem byl **Odbor pro boj s organizovaným zločinem** s působností na území Prahy, který byl však z důvodu vysoké

korupce na počátku 21. století zrušen. Tento byl také v minulosti úzce spojen s kauzou kolem Berdychova gangu.

Obr. 3. Znak ÚOOZ (Zdroj: www.wikipedia.cz)

5.2.2 Národní protidrogová centrála

Národní protidrogová centrála (NPC) vznikla v lednu 2001 oddělením od ÚOOZ. Centrála tohoto orgánu se nachází v Praze, expozitury v Ústí nad Labem, v Hradci Králové, v Ostravě, v Plzni, v Českých Budějovicích a v Brně. Jde o velice úspěšný a vážený útvar nejen u nás, ale i ve světě. NPC vyvíjí operativní, zpravodajskou, procesní, analytickou, metodickou, publikační a lektorskou činnost v oblasti drog a drogových opatření. NPC realizovala v letech 1993 až 2006 1 340 akcí, při kterých došlo k zatčení celkem 2 575 pachatelů, z toho 515 cizinců. Došlo k zajištění více než 13 tun drog, 93 000 tablet extáze, zajistila 1 laboratoř na výrobu extáze a 126 laboratoří zaměřující se na výrobu metamfetaminu. [21]

5.2.3 Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV

Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality byl zřízen k datu 15. března 2003 jako útvar s celorepublikovou působností, který se věnuje prověřování a vyšetřování nejzávažnějších možných forem hospodářské trestné činnosti.

5.2.4 Útvar rychlého nasazení

URNA je policejní orgán, který je nasazován při nejzávažnější trestné činnosti organizovaného zločinu. Hlavní činností URNA je zadržení nebezpečných a zvláště

nebezpečných pachatelů. Příslušníci útvaru jsou vybaveni špičkovou technikou. Příslušníci tohoto útvaru jsou vybíráni na základě nejpřísnějších kritérií a během služby jsou na ně kladeny vysoké nároky. Jedná se o elitní policisty. URNA je také útvar zaměřující se na boj proti terorismu.

Obr. 4. URNA (Zdroj: www.wikipedia.cz)

5.3 Finanční analytický útvar

Finanční analytický útvar (FAU) vznikl na základě zákona č. 61/1996 Sb., se zaměřením proti praní špinavých peněz 1. července 1996 jako složka Ministerstva financí. Tento orgán se zabývá bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Činnost FAÚ spočívá především v přijímání a analyzování informací o neobvyklých obchodech a institucích a pokud se podezření potvrdí, zasílat na ÚOKFK trestní oznámení.[22] FAÚ nemůže tedy samostatně vést trestní řízení a proto účinek této složky je velice malý. Útvar slouží, jak je již výše uvedeno k vyhodnocování rizikových transakcí a poté na protiprávní jednání nebo podezření z něj upozorní orgán činný v trestním řízení, který rozhodne o případném vyšetřování či trestním stíhání konkrétních osob či skupin.

Celní orgány v oblasti organizované trestné činnosti nefungují samostatně, ale v součinnosti s jinými příslušnými orgány. Mezi základní činnost celních orgánů patří odhalování nelegálního zboží.

5.4 Státní zastupitelství a soudy

Na úrovni krajů fungují odbory krajských státních zastupitelství zaměřené na boj proti organizované trestné činnosti. Co se týče soudů, příslušné pro trestní řízení o trestných činech v rámci organizované trestné činnosti konají soudy na základě věcné a místní příslušnosti dle § 16, 17 TR. Co se týče závažné organizované trestné činnosti, přísluší takové jednání krajským a městským soudům.

5.5 Národní ústředna Interpolu v České republice

Mezinárodní organizace kriminální policie je mezistátní organizací se sídlem v Lyonu, která byla založena v roce 1923 a dnes spojuje 170 států světa. ČR je členem od roku 1990. Hlavními cíli INTERPOLU je zabezpečení a rozvoj vzájemné pomoci kriminální policie a zřizování a rozvoj institucí, přispívajících k předcházení a postihu porušování práva. Součinnost jednotlivých členských zemí je koordinována Generálním sekretariátem. Každý členský stát má svou Národní ústřednu interpolu, která je v permanentním kontaktu s Generálním sekretariátem a ostatními národními ústřednami.[23] Národní ústředna ČR sídlí v Praze. V oblasti organizovaného zločinu má tyto úkoly:

- boj proti mezinárodnímu obchodu s drogami,
- boj proti organizovanému pašování,
- boj proti únosům dětí a osob,
- boj proti padělání peněz, platebních instrumentů a dokumentů,
- boj proti finanční kriminalitě,
- pátrání po pachatelích organizované kriminality,
- výměna informací mezi národními ústřednami.

5.6 Europol

Evropský policejní úřad vznikl 1. července 1999 na základě Úmluvy EU o zřízení evropského policejního úřadu s cílem sjednotit dosavadní evropské policejní instituce jako byly TREVI (instituce pro evropskou mezinárodní policejní spolupráci) a EDU (Úřad pro narkotika a proti praní špinavých peněz) a rozšířit spolupráci všech evropských zemí v boji

proti organizovanému zločin.[24] Hlavní činností Europolu je koordinovat činnosti společných vyšetřovacích týmů a také ve sběru a analýze dat, týkajících se organizované trestné činnosti.

5.7 Eurojust

Eurojust lze charakterizovat jako evropskou justiční síť, která je speciálním orgánem na úrovni EU, který je složen z národních státních zástupců, soudců a policejních úředníků. Hlavním úkolem Eurojustu má být podpora a koordinace justiční spolupráce mezi členskými státy EU.

Na regionální úrovni v boji proti organizovanému zločinu působí státní instituce jako soudy a státní zastupitelství. Co se týče bezpečnostních složek státu, jedná se především o útvary Policie ČR a Celní správa ČR. Útvary na regionální úrovni dále spolupracují s celorepublikovými útvary a institucemi.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 FORMY A VÝVOJOVÉ TENDENCE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI

Region Uherské Hradiště byl zvolen z důvodu mého působení u Policie ČR a tedy znalosti problematiky trestné činnosti v regionu. V současné době se v regionu častěji vyskytují závažné případy organizovaného zločinu a to hlavně v oblasti drogové a majetkové kriminality.

6.1 Region Uherské Hradiště

Co se týče nápadu trestné činnosti patří Zlínský kraj k nejméně zatíženým krajům a tím je v zatíženosti jednotlivých regionů republiky na poslední místo. Co se týče Územního odboru Uherské Hradiště, pod tento spadá několik obvodních oddělení Policie ČR, služba kriminální policie a vyšetřování. V posledních letech došlo k mírnému poklesu celkového nápadu trestné činnosti. Významný vzrůst kriminality v roce 2007 byl způsoben změnou trestního zákona, který rozšířil trestné činy například o řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a řízení pod vlivem alkoholu.

Problémovými lokalitami jsou zejména velká nákupní centra, sídliště, městské lokality s vyšší koncentrací nočních barů, diskoték a heren a oblasti, ve kterých žije větší počet společensky nepřizpůsobivých a závadových osob.

Jako hlavní příčinu zvýšené kriminality a společensky nevhodné chování lze považovat zvýšenou nezaměstnanost, rodinné problémy a ztrátu identity.

Složení obyvatel je důležitým faktorem jak z hlediska struktury pachatelů, tak obětí. Například senioři, především ženy, představují významnou skupinu, která se v posledních letech stala častější obětí trestné činnosti. Co se týče věku pachatelů protiprávního jednání, převažuje věková kategorie 20 – 30 let, další skupinou jsou pachatelé ve věku od 30 – 40 let. Rizikovou skupinu možných pachatelů představují děti a mládež trávící volný čas neorganizovaným způsobem, v nepodnětném prostředí.

Co se týče **závažnějších trestných činů** na regionální úrovni Uherskohradištska, tyto řeší oddělení služby kriminální policie a vyšetřování a to dva odbory.

- Odbor obecné a hospodářské kriminality.

Méně závažné trestné činy řeší útvary Policie ČR příslušných obvodní oddělení s teritoriální působností a to:

- Obvodní oddělení Uherské Hradiště
- Obvodní oddělení Buchlovice
- Obvodní oddělení Uherský Ostroh
- Obvodní oddělení Uherský Brod
- Policejní stanice Strání

6.2 Formy regionální kriminality

V Uherskohradištském regionu se jedná nejčastěji o kriminalitu typu:

- majetková trestná činnost,
 - násilná a mravnostní trestná činnost,
 - ostatní kriminalita.
-
- **Majetková trestná činnost**

Ve věci majetkové trestné činnosti policie řeší nejčastěji krádeže vloupáním do bytů, rodinných domů, chatových oblastí a podnikatelských objektů. V oblasti krádeží převládají také krádeže věcí z automobilů a krádeže automobilů. Co se týče podnikatelských objektů, dochází především ke krádeži výpočetní techniky, trezorů a technického nářadí. Odcizené zboží končí většinou v bazarech a zastavárnách, případně se krade na objednávku. Ukázkovým příkladem je případ, kdy kriminalisté spolu se svými kolegy z okolních regionů a Slovenské republiky dopadli dvojici pachatelů ve věku 23 a 25 let. Jejich cílem byly především krádeže osobních vozidel. Hlavním lokalitou jejich působnosti bylo na území Hodonína, Břeclavi, Brna, Uherskohradištska a také Slovenska. Policisté jim celkově prokázali odcizení nebo pokusů o odcizení 33 vozidel (25 na území České

republiky a 8 na území Slovenské republiky). Jednalo se především o vozidla Škoda Superb, Škoda Octavia, Volkswagen nebo Ford. Celková škoda, kterou napáchali odcizením aut na území České republiky je vyčíslena na 2.500 000 korun a dalších 400.000 korun na vozidlech, které se pokusili ukrást.

- **Násilná a mravnostní trestná činnost**

U tohoto druhu trestné činnosti došlo ke snížení nápadu trestné činnosti. Policisté přesto neustále šetří skutky jako úmyslné ublížení na zdraví či loupežná přepadení. Dalším vážným problémem je i chování fanoušků sportovních fotbalových klubů spojené s násilím, poškozováním majetku a projevy rasizmu. V Uherském Hradišti vzhledem k zápasům prvoligového klubu FC Slovácko dochází k výše uvedeným případům a to zejména při utkání fotbalových klubů jako jsou Baník Ostrava, Sparta Praha, Brno a také Olomouc.

- **Ostatní kriminalita**

Nejčastější výskyt tzv. ostatních trestných činů je trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Společnost nejvíce zatěžují trestné činy výtržnictví a sprejerství. Mezi další sem patří také drogové delikty: nedovolená výroba a distribuce psychotropních a omamných látek a jedů, šíření toxikomanie. V poslední době je nejrozšířenější drogou marihuana a pervitin. Drogová nebo-li toxikriminalita na regionální úrovni Uherskohradištska je největší a nejrozšířenější problematikou. V roce 2015 proběhla v Uherském Hradišti dosud nejrozsáhlejší policejní realizace výše uvedené problematiky, kde byli zařazeni policisté jak uniformované policie a to včetně zásahové jednotky, tak policisté služby kriminální policie a vyšetřování. Z výroby a rozsáhlé distribuce pervitinu viní organizovanou skupinu složenou z deseti mužů a jedné ženy. Deseti obviněným členům skupiny hrozí až osmnáctiletý trest odnětí svobody. Organizovaná skupina vyrobila 45 kg pervitinu, za což mohli získat přes 37 milionů korun.

6.3 Statistika kriminality na regionální úrovni

Policisté v Uherskohradištském regionu řešili v roce 2015 179 trestných činů. Z těchto skutků byla objasněna více než polovina a to 1029 (57,49 %) případů. Na jeden kalendářní den tak připadá 4,9 skutků a na měsíc 149 skutků. Oproti roku 2014 byl loni zaznamenán pokles nápadu trestné činnosti o 193 skutků z celkového počtu spáchaných trestných činů.

Co se týče počtu, nejvyššího počtu dosahuje majetková trestná činnost. Číslo 818 (v roce 2014 jich bylo 999) zahrnuje vloupání (do obchodů 30, chat 25, rodinných domů 25), krádeže (kapesní 38, věci z vozidel 85, jízdních kol 75), dále poškozování cizí věci v 52 případech a v 21 případech šlo o zatajení věci a nálezu (nejčastěji se jedná o peněženky, platební karty a mobilní telefony).

Nárůst zaznamenali vyšetřovatelé, kteří šetřili 255 hospodářských trestných činů (v roce 2014 jich bylo 187). S objasněností se dostali za polovinu stejně jako v roce 2014. Vyřešili 145 případů (56,86 % v roce 2014 tomu bylo 52,41 %). Většinu těchto trestných činů tvořily opět podvody (2015 – 66, 2014 - 41), úvěrové podvody (2015 – 33, 2014 – 22), zpronevěry (2015 - 26, 2014 - 19), neoprávněné opatření platebního prostředku (2015 – 57, 2014 – 45) ale také krácení daně (2015 – 6, 2014 – 5).

Co se týče organizovaného zločinu, řešili kriminalisté v roce 2015 dva případy trestného činu kuplířství na regionální úrovni Uherského Hradiště, kdy se podařilo objasnit oba případy.

7 ANALÝZA SYSTÉMU BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI

Co se týče operativního šetření s bojem proti organizovanému zločinu je k tomuto kompetentní Policie ČR, resp. převážně její specializované útvary (NPC, ÚOOZ, ÚOKFK, Celní správa ČR). Organizovaným zločinem se také zabývá i zpravodajská služba, která shromažďuje informace.

Na regionální úrovni Uherskohradištska působí zejména útvary Policie ČR jako:

- **Služba kriminální policie a vyšetřování**, která se dělí na odbor hospodářské kriminality a odbor obecné kriminality. Celkový počet kriminalistů na Územním odboru Uherské Hradiště je 37. Z toho 23 zařazených na obecné kriminalitě a 14 na hospodářské kriminalitě. Co se týče kriminalistické techniky, která se zabývá zajišťováním stop na místě činu, tak region Uherské Hradiště pokrývají 4 technici. V případě vytíženosti je k dispozici technik z Územního odboru Zlín případně kraje.
- **ÚOOZ SKPV, ÚOKFK SKPV** (tento sídlí nejbližše regionu Uherské Hradiště v Holešově a v Brně). Útvar pro odhalování organizovaného zločinu sídlí v Praze. Dále se dělí na expozitury a Uherskohradištskému regionu je nejbližše expozitura Brno. Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality má také sídlo v Praze, avšak nejbližší expozitura sídlí v Holešově. Počet kriminalistů útvaru v Holešově činí 6 tabulkových míst. V případě nutnosti je zde také možnost spolupráce s odborem hospodářské kriminality Zlínského kraje.
- **Obvodní oddělení**: a) Uherské Hradiště je složeno z 54 policistů s různým zařazením. Co se týče struktury, jedná se o vedoucího oddělení, který má své dva zástupce. A to pro trestní a přestupkové řízení, dále pro zabezpečení výkonu služby a personální stránky oddělení. Ve výkonu služby je zařazeno 51 policistů. Služebně zařazení ve 3. a 4. (nadstrážmistr, podpraporčík) tarifních třídách provádějí běžný výkon hlídkové služby, přestupkové řízení. V 5. tarifní třídě (praporčík) je zařazen jako policista s přiděleným územním obvodem, kdy provádí šetření ve svém přiděleném služebním obvodu jak v přestupkovém, tak v trestním řízení. Policisté

zařazení v 6. tarifních třídách (nadpraporčík), dále dokumentaristé zpracovávají trestní řízení až do jeho skončení nebo postoupení jinému příslušnému orgánu.

- a) Obvodní oddělení Buchlovice - Na oddělení je zařazeno 12 policistů včetně vedoucího oddělení. Oddělení v rámci výkonu služby pokrývá 17 obcí. Jedná se o Boršice, Břestek, Buchlovice, Hostějov, Medlovice, Nedakonice, Ořechov, Osvětimany, Polešovice, Staré Hutě, Stříbrnice, Stupava, Tučapy, Tupesy, Újezdec, Vážany, Zlechov.
 - b) Obvodní oddělení Uherský Ostroh - služebně kryje 5 obcí - Boršice u Blatnice, Hluk, Ostrožská Lhota, Ostrožská Nová Ves, Uherský Ostroh. Na oddělení je zařazeno 9 policistů včetně vedoucího oddělení. I přes malý počet policistů je v rámci oddělení je poskytnut nepřetržitý 24 hodinový provoz výkonu služby.
 - c) Obvodní oddělení Uherský Brod - pod oddělení spadá 15 obcí Bánov, Bystřice pod Lopeníkem, Dolní Němčí, Drslavice, Horní Němčí, Hradčovice, Korytná, Nivnice, Pašovice, Prakšice, Slavkov, Suchá Loz, Uherský Brod, Veletiny, Vlčnov. Na oddělení slouží 31 policistů včetně vedoucího oddělení a jeho zástupce.
- **Policejní stanice Strání, Obvodní oddělení Bojkovice** - místní příslušnost obvodního oddělení Bojkovice jsou Bojkovice (Bzová, Krhov, Přečkovice), Hostětín, Komňa, Nezdenice, Pitín, Rudice, Starý Hrozenkov, Šumice, Vápenice, Vyškovec, Záhorovice, Žitková. Na oddělení je zařazeno 8 policistů včetně vedoucího oddělení. Policejní stanice Strání se skládá ze 3 policistů a vedoucího oddělení. Místní příslušnost oddělení náleží Březová, Lopeník, Strání (Květná).
 - **dále Celní správa ČR** - Celní správa ČR se zabývá problematikou pátrání, kdy se zaměřuje na odhalování celních a daňových deliktů souvisejících s dovozem, vývozem zboží. U takového porušování právních předpisů dochází nejvíce u textilního zboží, elektroniky, motorových vozidel a u zboží zatíženého spotřební daní. Útvary odboru pátrání při odhalování a šetření trestné činnosti využívají svá oprávnění používat operativně pátrací prostředky a to využívání informátorů, sledování zásilek, dále sledování osob a věcí. Práce Celní správy spočívá i v boji proti pachatelům závažných trestných činů i organizovaného zločinu. Celní orgány dosahují také velmi dobrých výsledků v boji proti drogové kriminalitě. Celní správa

je v tomto směru zapojena do mezinárodních organizací. V minulosti byla zřízena také Skupina operativního nasazení, která je určena ke zvláštním činnostem při zajišťování pachatelů trestné činnosti. Velmi důležitým předpokladem k realizaci činností je centrální shromažďování informací a následnému předání kompetentním útvarům. Tuto činnost zajišťuje nepřetržitou službou Operační centrum Generálního ředitelství cel. V oblasti drogové kriminality jsou využíváni služební psi. K výcviku služebních psů má Celní správa České republiky vlastní výcvikové středisko, které sídlí v Heřmanicích, a které má statut evropského výcvikového centra. Celní správa České republiky disponuje 64 služebními psy, kdy polovina z nich je určena pro detekci drog nebo cigaret.

8 ANALÝZA INFORMOVANOSTI POLICISTŮ O ORGANIZOVANÉM ZLOČINU V REGIONU UHERSKÉ HRADIŠTĚ

8.1 Dotazníkový výzkum

Hlavním cílem dotazníkového výzkumu bylo zjistit, jak jsou policisté regionu Uherské Hradiště ochotni přispět k boji proti organizovanému zločinu. K danému výzkumu jsem použil dotazníkové šetření. Respondenti odpovídali celkem na 12 otázek. Plné znění dotazníku je uvedeno v příloze č. IV.

Dotazníkové šetření bylo realizováno v průběhu měsíce dubna 2016. Díky tomuto výzkumu můžeme potvrdit či vyvrátit informovanost policistů o problematice organizovaného zločinu v daném regionu a možnosti zlepšení postupů a metod v boji s organizovaným zločinem.

K provedení dotazníkového výzkumu byl vypracován dotazník v tištěné formě. Jeho velkou výhodou byla jednoduchost a srozumitelnost jeho vypracování. Odpovědi na jednotlivé otázky byly označeny křížkem, případně se jednalo o odpověď volnou formou textu dle vlastního vyjádření a názoru k dané problematice.

8.2 Zkoumaný soubor

Základní zkoumaný soubor zahrnoval 48 respondentů. Dotazováno bylo 9 žen a 39 mužů. Dotazník byl rozdán na Policii ČR Územního odboru Uherské Hradiště, kde byl dále předložen na jednotlivá obvodní oddělení a služby kriminální policie a vyšetřování obecné a hospodářské kriminality. Cílem dotazníku bylo získat především tyto poznatky:

- jaký je pohled policistů na systém řízení Policie ČR,
- jaká opatření či změny by napomohly k úspěšnému boji proti organizovanému zločinu,
- jak jsou policisté vzděláváni v této oblasti,
- jaké informace a vědomosti policisté postrádají.

8.3 Otázky dotazníku

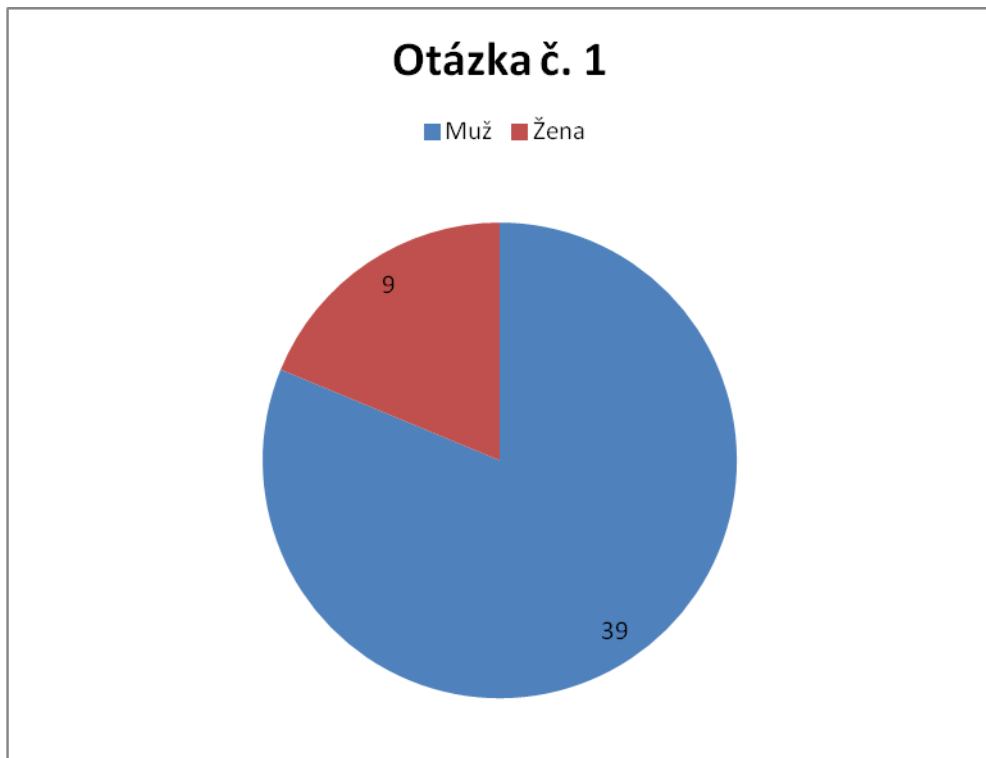
- 1) Vaše pohlaví
- 2) Věková kategorie
- 3) Jak dlouho pracujete u Policie ČR?
- 4) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
- 5) Jsou dle Vašeho názoru postupy při odhalování a vyšetřování trestných činů dostačující?
- 6) Vnímáte kolem sebe (ve svém regionu) problematiku organizovaného zločinu?
- 7) K jakým změnám podle Vašeho názoru došlo za posledních 15 let ve formách a způsobech organizovaného zločinu na úrovni regionu?
- 8) Myslíte si, že je kvalifikovanost a odbornost policistů v boji proti organizovanému zločinu dostatečná?
- 9) V jaké oblasti by se měli policisté zdokonalovat v boji proti organizovanému zločinu?
- 10) Co lze dle Vašeho názoru ve Vašem regionu zlepšit?
- 11) O jaký druh organizovaného zločinu se ve Vašem regionu jedná?
- 12) Může dle Vašeho názoru prevence snížit problematiku organizovaného zločinu?

8.4 Výsledky výzkumu

Respondenti odpověděli na všechny dané otázky dotazníku. Výsledky jsou znázorněny pomocí grafů a každá z odpovědí je jednotlivě zkoumána a popisována.

Otázka č. 1: Vaše pohlaví

- Muž
- Žena

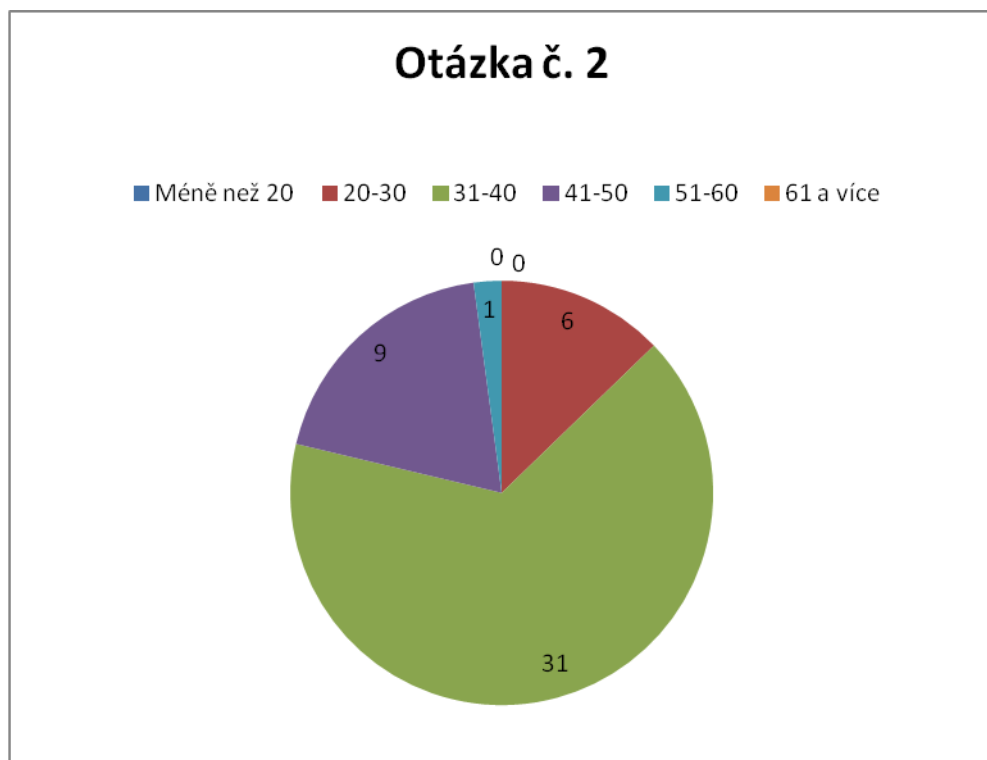

Graf č.1

Na otázku č. 1 odpovídalo celkem 48 respondentů, z toho 39 mužů a 9 žen. Vyhodnocením otázky jasně vyplývá, že na jednotlivých útvarech policie pracuje většina mužů [81%]. K problému může nastat v případě provádění služebních úkonů a to při prohlídce osoby a osobní prohlídce toto může vykonat pouze osoba stejného pohlaví. Tím je myšleno v případě kontroly např. posádky vozidla z důvodu pátrání po věcech pocházejících z trestné činnosti. V případě, že dojde k zadržení a následné eskortě osob, procesní úkony se zpomalují a může dojít k jejich zmaření.

Otázka č. 2: Věková kategorie

- Méně než 20 let
- 20 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 – 60
- 61 a více

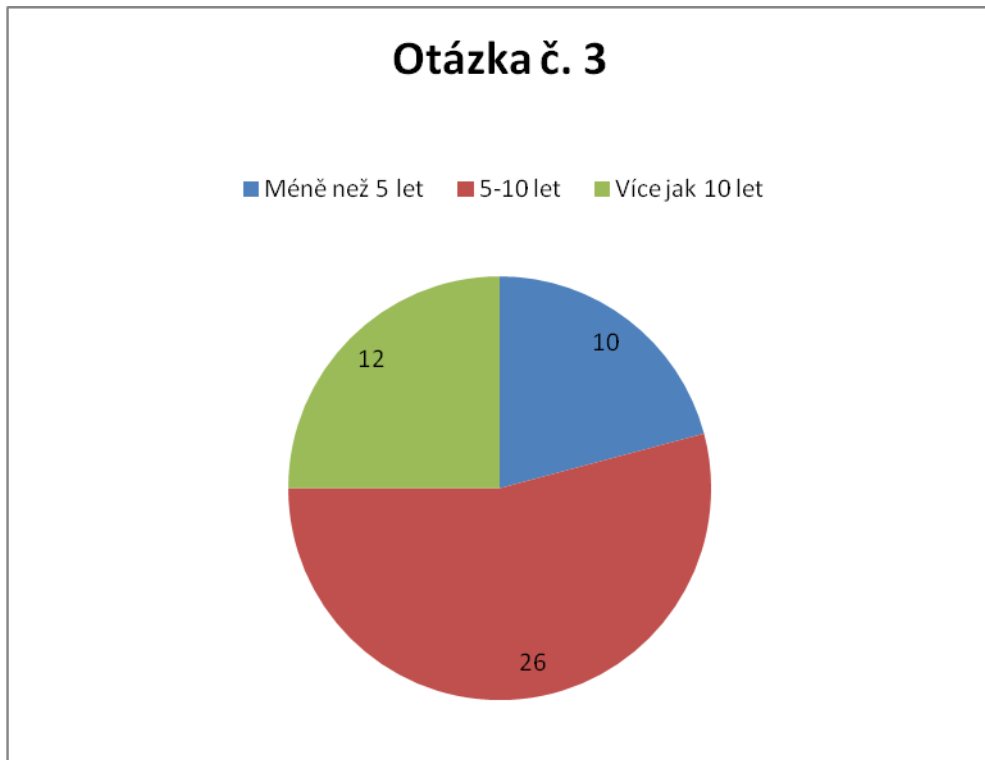

Graf č.2

Z grafu je patrné, že respondenti, kteří dotazník nejčastěji vyplňovali, patřili do věkové hranice 31 – 40 let. Z tohoto jasně vyplývá, že lidé sloužící u bezpečnostního sboru Policie ČR jsou středního věku. Tento průběh zcela jistě ovlivnila změna služebního zákona, kdy spousta zkušených policistů na vlastní žádost skončila služební poměr. Zásadní změny služebního zákona se týkala především výsluhové penze, na kterou měli policisté nárok po deseti letech služby, nyní po patnácti. Dalším významným faktorem pro skončení služebního poměru bylo vzdělání, kdy pro určitá služební místa a funkce je zapotřebí vysokoškolské vzdělání. Vzhledem k výše uvedeným změnám Policie ČR ztratila spousta zkušených policistů jak v uniformované policii, tak služby kriminální policie a vyšetřování.

Otázka č. 3: Jak dlouho pracujete u Policie ČR?

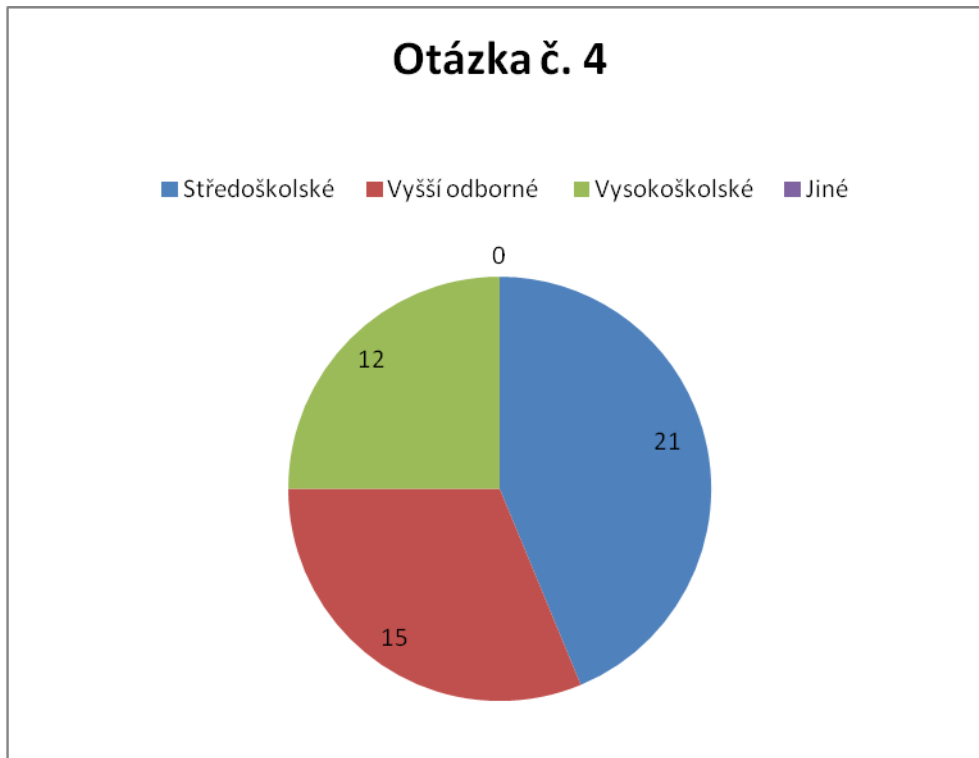
- Méně než 5 let
- 5 – 10 let
- Více než 10 let

Graf č.3

Na tuto otázku odpovědělo nejvíce respondentů, kteří pracují u Policie ČR v rozmezí od 5 do 10 let. Z vlastních zkušeností a dle mého názoru je nutno podotknout, že policistů sloužících 10 a více let je méně, než tomu bylo v dřívějších dobách. Tím je myšlena změna služebního zákona a tím pádem znevýhodnění pracovních podmínek kolegů sloužících přes 20 let služby a z důvodu nutného doplnění vysokoškolského vzdělání pro pracovní místa na útvarech služby kriminální policie a vyšetřování.

Otázka č. 4: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

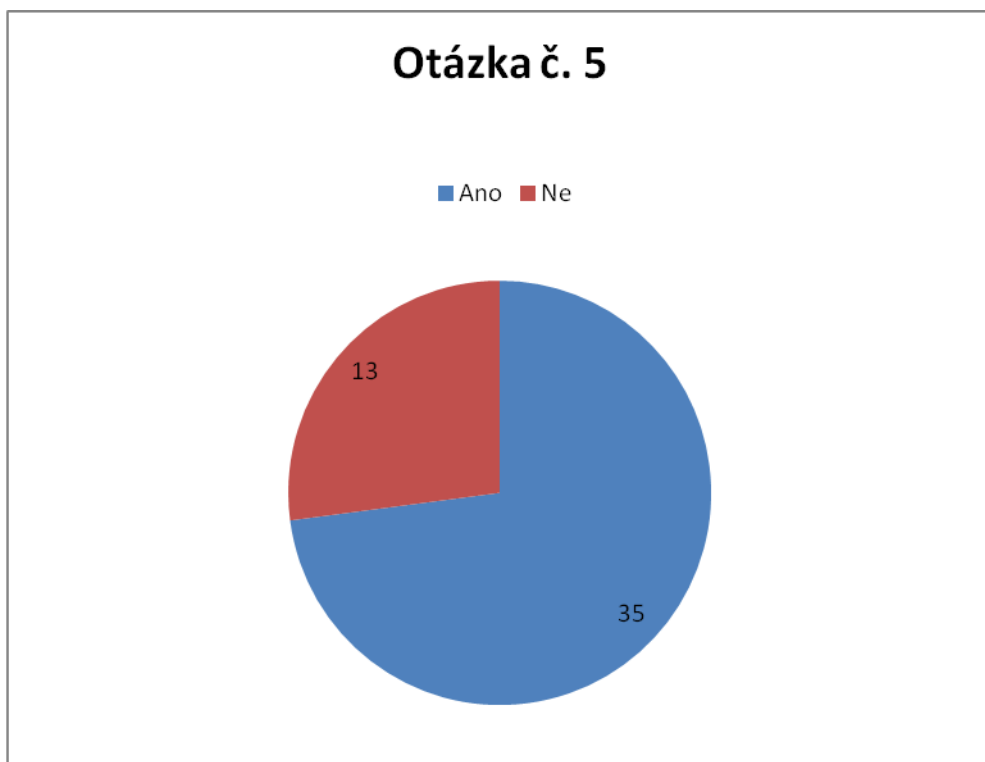
- Středoškolské
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské
- Jiné

Graf č.4

Nejvíce respondentů je středoškolsky vzděláno. Vzdělanost policistů je postupně zvyšována z důvodu potřeby vysokoškolského vzdělání jak na vedoucích pozicích jednotlivých útvarů uniformované policie, tak služby kriminální policie a vyšetřování. V rámci služebního poměru jednotliví policisté absolvují několik specializačních a doplňujících kurzů. Toto avšak záleží na služebním zařazení každého policisty. Co se týče právního hlediska a práce policistů obecně, nabízí kvalifikační obory Policejní akademie v Praze.

Otázka č. 5: Jsou dle Vašeho názoru postupy při odhalování a vyšetřování trestných činů dostačující?

- Ano
- Ne

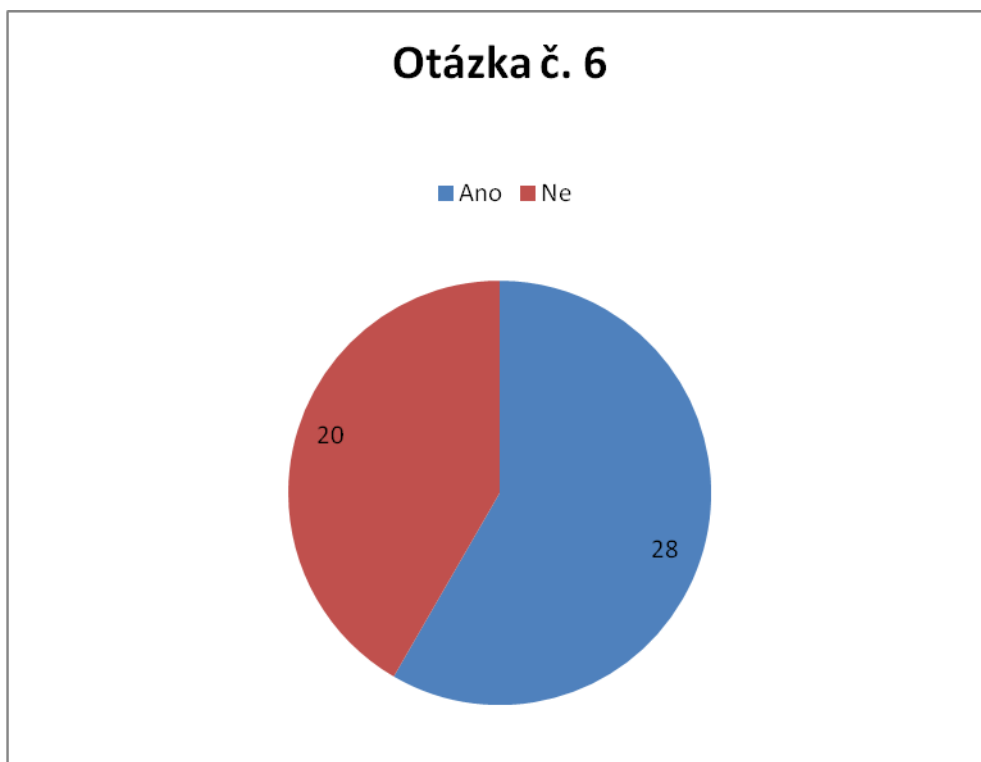
Graf č. 5

Na otázku odpověděla většina dotazovaných s odpovědí „Ano“. Samozřejmě by napomohlo více spolupracovat a zužitkovat příjem informací ze zájmového prostředí pachatelů. K tomuto je ale zapotřebí navýšit tabulkové počty policistů v jednotlivých krajích z důvodu vytíženosti např. trestními spisy. Dále je zapotřebí zdokonalovat operativně pátrací schopnosti při vyhledávání trestné činnosti např. v rámci pravidelných školení a kurzů na specializovaných útvarech ÚOOZ.

Otázka č. 6: Vnímáte kolem sebe (ve svém regionu) problematiku organizovaného zločinu?

Ano

Ne

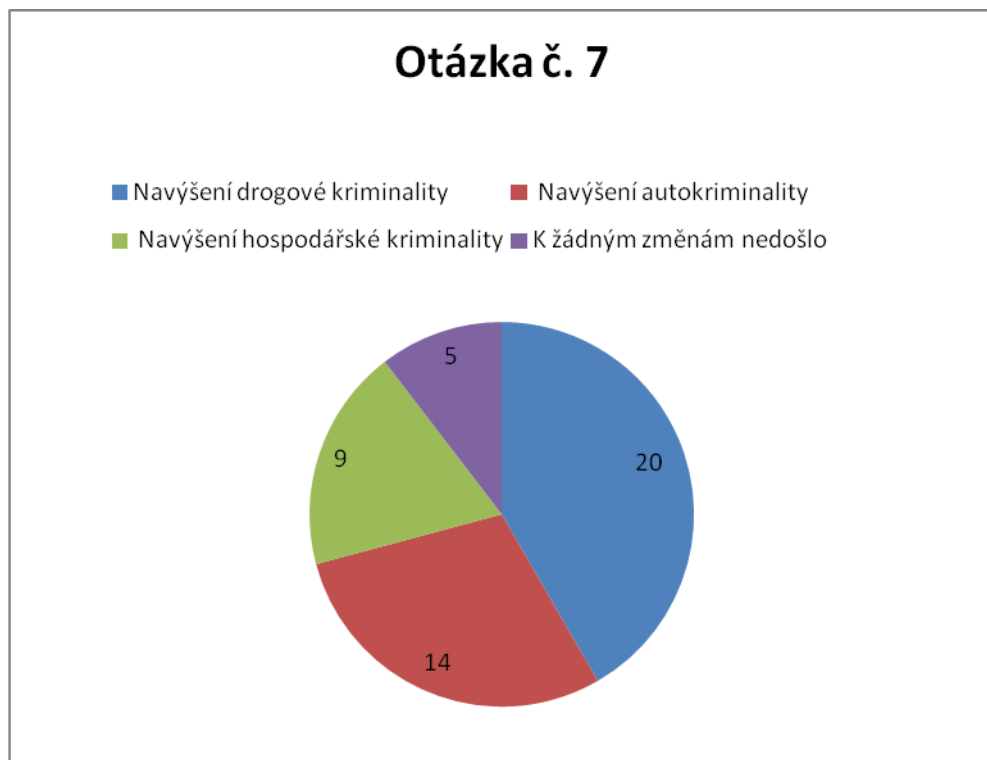

Graf č.6

Větší polovina respondentů použila odpověď s možností „Ano“. Z důvodu otevření hranic a volného pohybu cizinců příjíždějících např. ze Slovenska nebo Polska dochází v regionu ke zvýšení majetkové a drogové trestné činnosti. Dále se také zvyšuje nápad hospodářské trestné činnosti a to především podvodného jednání a daňového charakteru.

Otázka č. 7: K jakým změnám podle Vašeho názoru došlo za posledních 15 let ve formách a způsobech organizovaného zločinu na úrovni regionu?

- Navýšení drogové kriminality
- Navýšení autokriminality
- Navýšení hospodářské kriminality
- K žádným změnám nedošlo

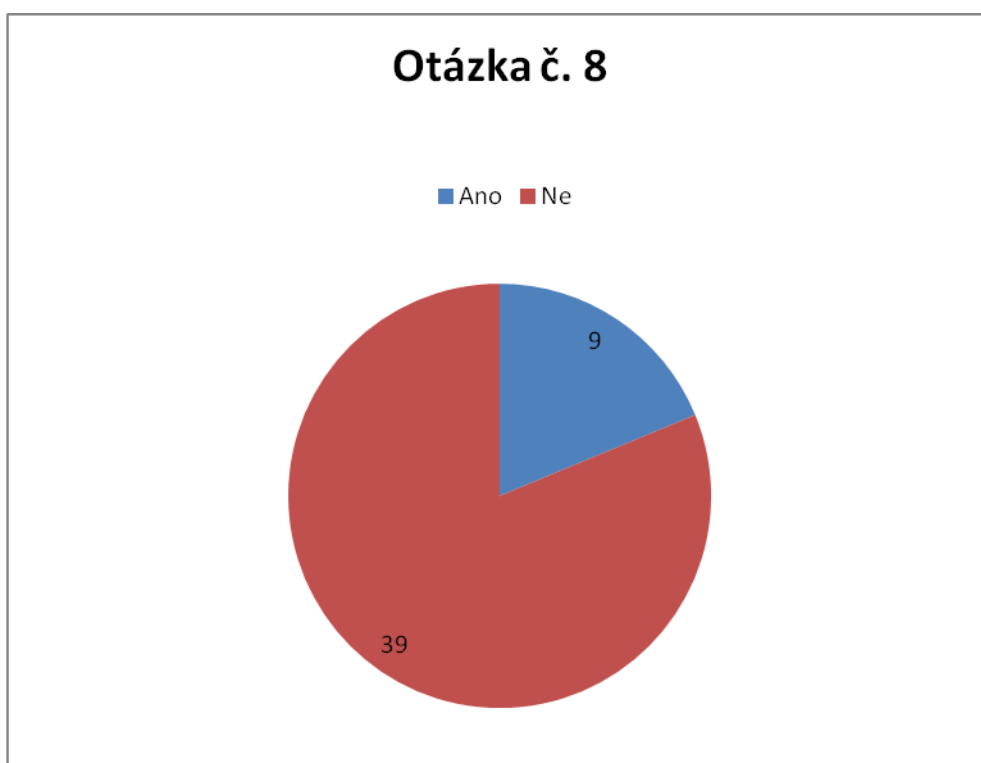

Graf č.7

Respondenti si myslí, že nejvíce došlo ke změnám v oblasti drogové kriminality a nárůstu autokriminality jak ke krádeži motorových vozidel, tak k vloupání se zaměřením se na vestavné autonavigace a autorádia. V poslední době došlo ke zvýšení výroby a distribuce drog v regionu z důvodu větší poptávky a tím následné úspěšné distribuce i mimo region Uherské Hradiště. Co se týče hospodářské trestné činnosti, tato má v posledních letech také narůstající tendenci a to zejména podvodných jednání např. přes IT kriminalitu.

Otázka č. 8: Myslíte si, že je kvalifikovanost a odbornost policistů v boji proti organizovanému zločinu dostatečná?

- Ano
- Ne

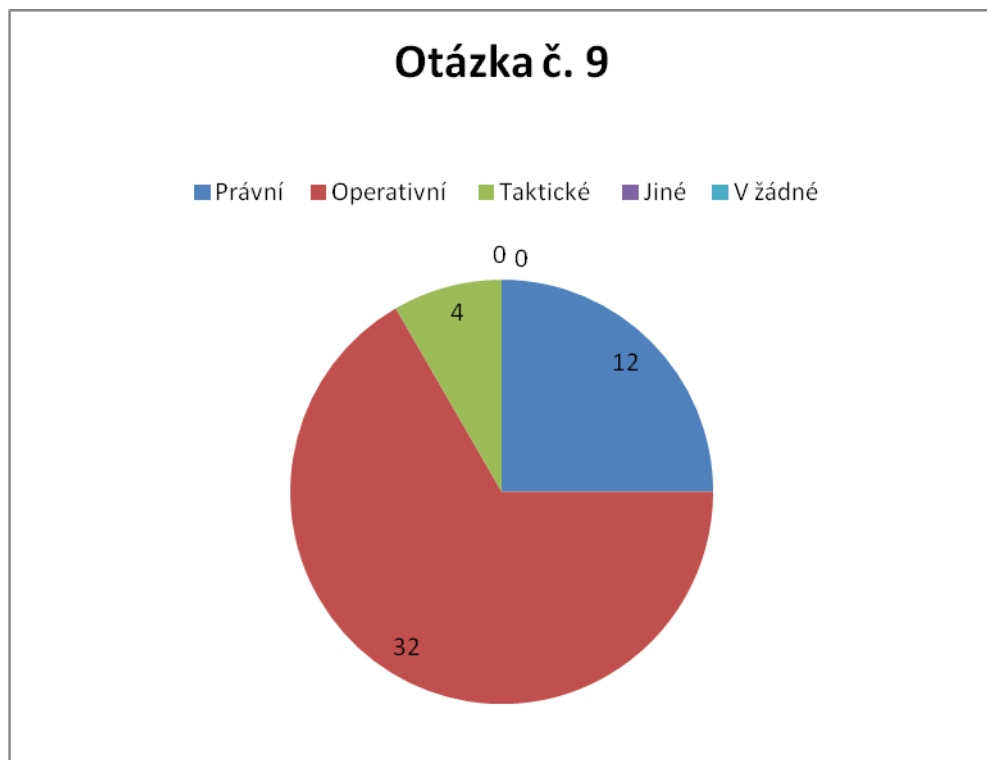

Graf č.8

Většina dotazovaných [81%] si myslí, že by bylo vhodné rozšířit kvalifikovanost a odbornost k dané problematice. Vzdělanost policistů se postupně zvyšuje. Mezi policisty ale chybí kvalifikovaní odborníci k práci s organizovaným zločinem. Tím je myšlena spíše praktická připravenost a odbornost policistů v operativně pátrací činnosti při rozkrývání a tvoření struktury organizovaného zločinu či organizované skupiny.

Otázka č. 9: V jaké oblasti by se měli policisté zdokonalovat v boji proti organizovanému zločinu?

- Právní
- Operativní (vyhledávání TČ, pronikání do zájmového prostředí)
- Taktické (donucovací prostředky, zbraně a střelivo)
- Jiné.....
- V žádné

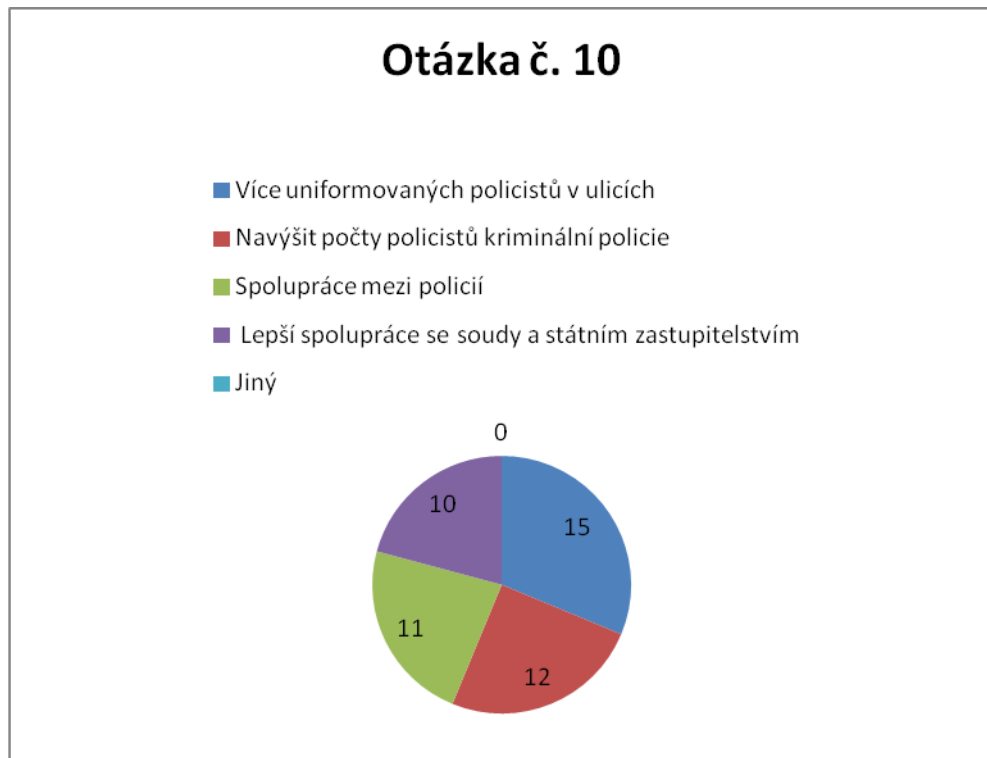

Graf č. 9

Nejvíce dotazovaných vidí potřebu zlepšení v „Operativní“. K možnosti „Jiné“ a „Žádné“ se ani jeden z respondentů nevyjádřil. Operativní činnost patří mezi nejspěšnější prostředky v boji proti organizovanému zločinu. Jedná se o prvotní získávání informací o trestné činnosti a schopnostech pohybovat se v zájmovém prostředí takovým způsobem, aby nedošlo ke zmaření prověřování či následného vyšetřování. Právní hledisko přichází v úvahu až po operativní činnosti a zahájení úkonů trestního řízení s následným vyšetřováním trestné činnosti.

Otázka č. 10: Co lze dle Vašeho názoru ve Vašem regionu zlepšit?

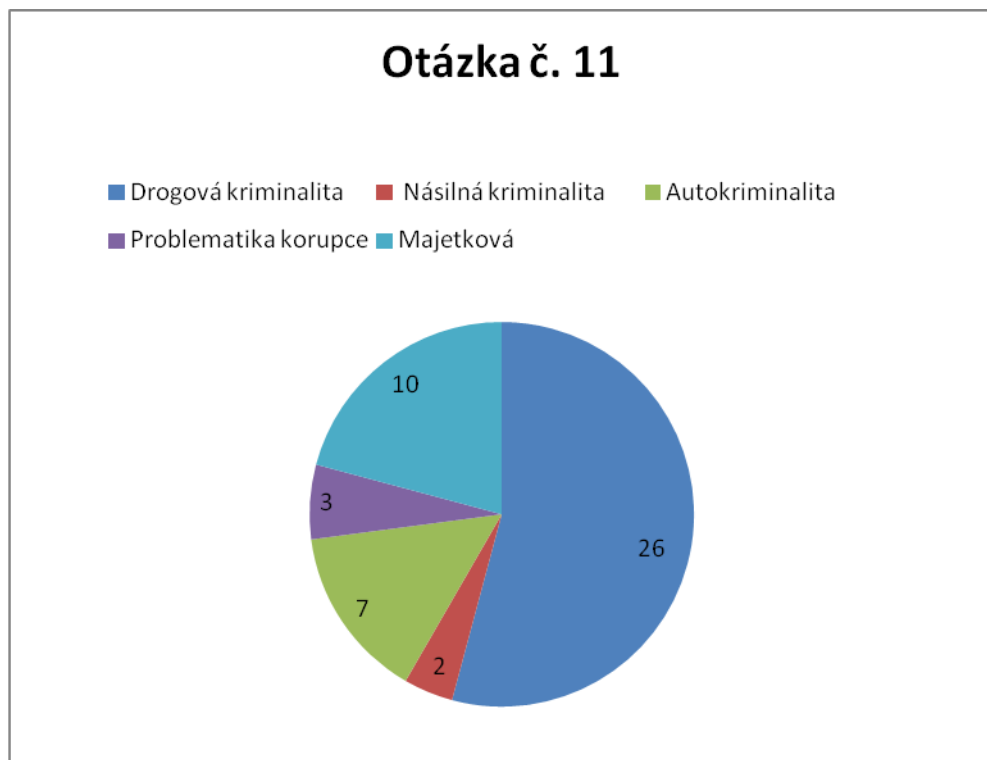
- Více uniformovaných policistů v ulicích
- Navýšit počty policistů kriminální policie
- Lepší spolupráce mezi uniformovanou policií a kriminální policií
- Lepší spolupráce se soudy a státním zastupitelstvím
- Jiný.....

Graf č. 10

Nejvíce se respondenti vyjádřili k možnosti zařadit více policistů do ulic a navýšit počty policistů v rámci kriminální policie. Policisté na jednotlivých oddělení pracují na velkém počtu trestních spisů a prověřování trestné činnosti není věnováno dostatek potřebného času k odhalení pachatelů z důvodů zákonných lhůt prověřování a tím pádem následného odložení trestního spisu. Tomuto lze zabránit navýšením počtů policistů jak pro práci v terénu, tak pro následné vyšetřování.

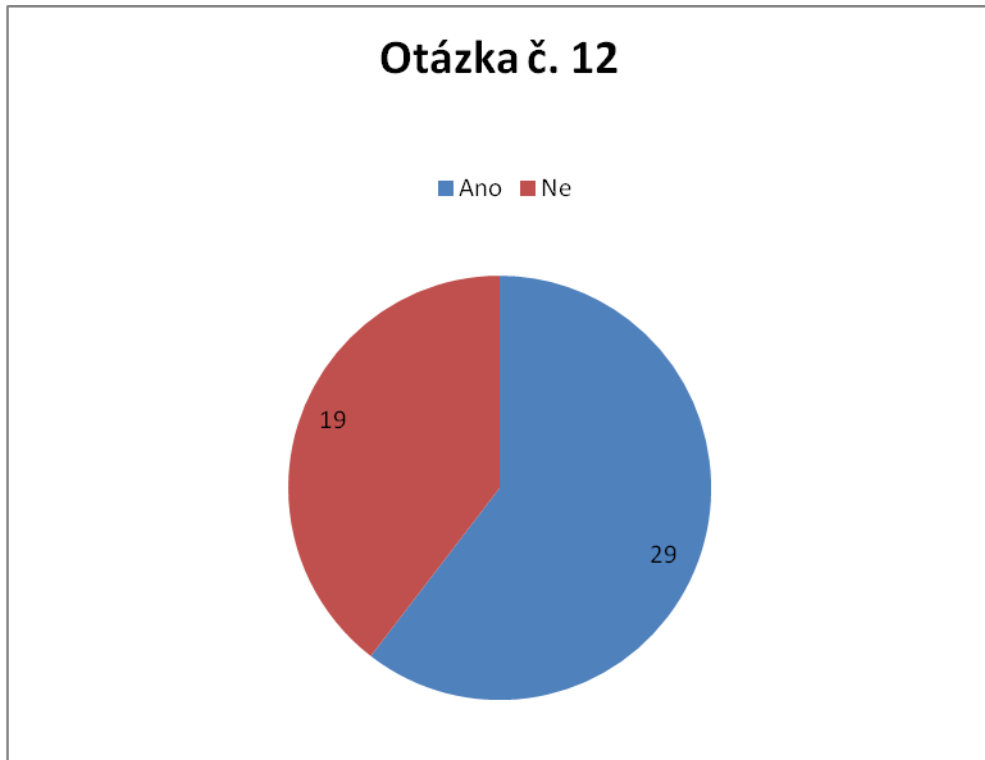
Otázka č. 11: O jaký druh organizovaného zločinu se ve Vašem regionu jedná?

- Drogová kriminalita
- Násilná kriminalita
- Autokriminalita
- Problematika korupce
- Majetková

Graf č.11

V regionu se vyskytuje nejvíce drogové kriminality. V možnosti k doplnění bylo od dotazovaných upozorněno na majetkovou kriminalitu. S drogovou a majetkovou kriminalitou [75%] se policisté ve své praxi setkávají nejčastěji. Násilná závažná trestná činnost se objevuje zřídka, kdy tento druh kriminality se vyskytuje více v městech s větším počtem obyvatel a velkou migrací cizinců.

Otázka č. 12: Může dle Vašeho názoru prevence snížit problematiku organizovaného zločinu? Ano Ne*Graf č.12*

Většina respondentů se domnívá, že prevence v oblasti organizovaného zločinu má smysl. K prevenci lze zařadit např. častější kontroly na hraničních přechodech převážně se Slovenskem, Německem a Polskem, kdy dochází k dovozu léčiv na výrobu drog především z Polska. Autokriminalita je problémem spíše hraničního přechodu se Slovenskem, kde se dostávají odcizená motorová vozidla dále do oběhu a následné pátrání po odcizených vozidlech je tímto složitější. Motorová vozidla jsou po jejich odcizení ve většině případů rozebrána a následně rozprodána na náhradní díly.

Vyhodnocením dotazníkového šetření vyplývá, že se v daném regionu jedná nejčastěji o drogovou a majetkovou kriminalitu a řešením této problematiky je navýšit počty uniformovaných policistů a také službu kriminální policie a vyšetřování. Mezi dalším možným opatřením je zlepšení operativní činnosti při odhalování organizovaného zločinu jako formu trestné činnosti.

9 NAVRHOVANÁ ŘEŠENÍ BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI

9.1 Metodický pokyn

Na základě výsledků výzkumu ve své diplomové práci k problematice organizovaného zločinu na regionální úrovni je mým návrhem vytvoření Metodického pokynu krajského ředitele policie Zlínského kraje k boji proti organizovanému zločinu na regionální úrovni, kterým by se mělo dále zabývat Krajské ředitelství policie Zlín. Metodický pokyn navrhuji s platností od data 01. 07. 2016 do 01. 07. 2018. Cílem metodického pokynu je doporučit jednotlivým útvarům Policie ČR možnosti jak zlepšit regionální ochranu v boji proti organizovanému zločinu, který má v posledních letech stoupající tendenci a má také vliv na život občanů v daném regionu. Vytvořený metodický pokyn je přílohou č. V.

Metodický pokyn obsahuje 4 články, kterými se zabývám v kapitolách 9.2 až 9.5.

Metodický pokyn vymezuje daný postup základních článků Policie ČR, dále specializovaných útvarů služby kriminální policie a vyšetřování. Útvary Policie ČR nesou zodpovědnost za částečnou prevenci problematiky organizovaného zločinu jak na celém území České republiky, tak dané problematiky na území jednotlivých krajů. Poznatky jasně ukazují, že se této problematice plně nevěnuje pozornost v počátečních fázích rozvoje organizovaného zločinu. Organizovaný zločin představuje v současné době jednu z nejzávažnějších nevojenskou hrozbu pro Českou republiku.

9.2 Návrh na zvýšení počtu policistů vnější služby a služby kriminální policie regionu

Cílem opatření je zlepšení situace při odhalování a vyšetřování organizovaného zločinu, který se vyskytuje v daném regionu nejčastěji. Jedná se především o drogovou kriminalitu, skupiny zaměřující se organizovaně na krádeže motorových vozidel a také ostatní majetkovou trestnou činnost spočívající ve vloupání do firem a jiných objektů, dojde tím,

že se na jednotlivých útvarech navýší počet tabulkových míst vnější služby a služby kriminální policie a vyšetřování.

K datu 01. 05. 2016 činí tabulkový počet policistů v Uherskohradištském regionu 120. Co se týče kriminální policie je to 37 kriminalistů.

Návrhem metodického pokynu v čl. 1 je navýšit počet uniformovaných policistů na Územním odboru Uherské Hradiště o 18 %, tzn. 15 tabulkových míst a to 4. a 5. tarifní třídy. Policisté budou následně odveleni na jednotlivá obvodní oddělení zkoumaného regionu a to z důvodu nízkého počtu sloužících policistů daného oddělení. V rámci výkonu služby plní policisté své služební úkony v několika obcích. Obvodní oddělení Uherské Hradiště v rámci výkonu pokrývá 27 obcí a měst. Jedná se o: Babice, Bílovice, Březolupy, Částkov, Huštěnovice, Jalubí, Jankovice, Javorovec, Kněžpole, Kostelany nad Moravou, Košíky, Kudlovice, Kunovice, Mistřice, Modrá, Nedachlebice, Podolí, Popovice, Salaš, Staré Město, Sušice, Svárov, Topolná, Traplice, Uherské Hradiště, Velehrad a Zlámánek.

Během denní služby je počet sloužících policistů dostačující, avšak problém nastává během nočních hodin, kdy výše uvedené obce pokrývají pouze dvě hlídky policie v celkovém počtu čtyř policistů. V rámci své služební praxe vím, že v případě provádění služebního zákroku v místě oznámení, je nemožné, aby dvě hlídky pokryly celý region. Z tohoto důvodu navrhuji navýšit počet policistů alespoň o jednu hlídku v každém z obvodních oddělení Územního odboru Uherské Hradiště.

Co se týče personální problematiky kriminální policie je zapotřebí zmínit, že během výkonu služby je každý z kriminalistů, pracujících na trestních spisech, zahlcen vysokým počtem nápadů trestné činnosti. Průměrný počet trestních spisů je 15 až 20 na jednoho kriminalistu, které zpracovává současně. Lhůta prověřování a případně dalšího vyšetřování činí několik měsíců. Záleží na rozsahu spisového materiálu. Vzhledem k tomu a dle vlastních služebních zkušeností vím, že práce na trestních spisech je časově velmi obtížná a jednotlivé úkony zdlouhavé, je nutné navýšit počet tabulkových míst na útvaru kriminální policie a vyšetřování.

Navrhuji službu kriminální policie a vyšetřování navýšit o 5%, tzn. 10 operativců a 4 vyšetřovatele v 7. tarifní platové třídě.

9.3 Návrh na zvýšení kvalifikovanosti a odbornosti policistů

Kvalifikovanost, odbornost a vzdělanost policistů je uvedena v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kdy hovoříme o základních požadavcích na výkon služby policistů. K problematice organizovaného zločinu je zapotřebí výše uvedené požadavky uvedené ve zmíněném služebním zákonu dále prohlubovat a to zejména v oblasti operativně pátrací činnosti a kriminalistiky. Základní odborná příprava policistů spočívá v získávání základních kvalifikačních předpokladů pro výkon služby. V základních kurzech není kladen důraz na postupy při úkonech s organizovaným zločinem.

Návrhem, kterým se zabývám v čl. 2 metodického pokynu, je zabezpečit povinný kurz pro služby kriminální policie a vyšetřování. Z dosavadní praxe vím, že takový kurz v současné době není povinný pro všechny. Kurzem by se napomohlo ke zdokonalování v pronikání do zájmového prostředí a to v rámci modelových situací na útvaru ÚOOZ, expozitura Brno. Kurzy by byly vedeny jednotlivými instruktory specializovaných pracovišť. Kurz by měl být pravidelně opakován alespoň jedenkrát za rok, z důvodu zdokonalení v daných situacích.

9.4 Návrh na pravidelná setkání (konzultace) policistů se státním zastupitelstvím

Při vyšetřování organizovaného zločinu a trestných činů policejní orgán trestní řízení obecně předkládá státnímu zástupci. Státní zastupitelství je orgánem veřejné žaloby v trestním řízení a jeho činnost také vyplývá z trestního řádu. Státní zástupce je orgán činný v trestním řízení a jsou mu také svěřeny pravomoci ve všech stádiích trestního řízení. Státní zástupce při své činnosti využívá určitá procesní práva a současně jsou mu uloženy odpovídající procesní povinnosti. V přípravném řízení trestním je státní zástupce dozorujícím orgánem. Státní zástupce v něm vykonává dozor nad zachováním zásady zákonnosti. V praxi se policejní orgán setkává v situaci, kdy není zcela zřejmá správná právní kvalifikace protiprávního jednání a tím se v průběhu trestního řízení tato právní kvalifikace mění, což může v důsledku zpomalit či zmařit trestní stíhání osob či organizovaných skupin.

Návrhem čl. 3 metodického pokynu je zavést pravidelná setkání policistů a státních zástupců na regionální působnosti a to v pravidelných setkání ke zkvalitnění a efektivnosti trestního řízení. V současné době k tomuto setkání dochází velmi zřídka a to jen z nutných důvodů, jako prodlužování zákonných lhůt prověřování a to zcela nepravidelně. Z vlastních zkušeností vím, že každé Krajské ředitelství Policie ČR toto vnímá z jiného pohledu. Například policisté z Krajského ředitelství PČR Praha v častých případech jednotlivé skutky konzultují s příslušným státním zastupitelstvím. Ve Zlínském kraji se toto aplikuje v méně častých případech.

Zavedením návrhu na pravidelná setkání policistů se státními zástupci by se mohlo zrychlit a zefektivnit průběh trestního řízení a následná právní klasifikace jednotlivých trestných činů na regionální úrovni.

9.5 Návrh na zavedení kontroly hraničního přechodu Strání (Květná)

Z důvodu zvýšené majetkové trestné činnosti zaměřené na krádeže motorových vozidel, krádeží jízdních kol a sériového vloupání do objektů je zapotřebí zavedení kontrol hraničního přechodu Strání se Slovenskou republikou. Z praxe a postupem času získaných poznatků se ukázalo, že organizované zločinecké skupiny přijíždí do regionu Uherské Hradiště a následně zde dochází k výše uvedené trestné činnosti. Otevření hraničního přechodu zajišťuje bezproblémový přejezd po spáchání trestné činnosti zpět do Slovenské republiky. Z posledních let dochází k nejčastějšímu využití hraničního přechodu právě Strání. Z toho vyplývá, že vypátrat odcizené věci, vozidla je tímto obtížné. Pravidelnými namátkovými kontrolami hraničního přechodu lze výrazně přispět ke snížení majetkové trestné činnosti v regionu výše uvedeného charakteru.

V rámci kontrol by bylo vhodné se zaměřit na vytipovaná motorová vozidla jak osobní, tak nákladní. Z praxe je obecně známo, že k převozu např. odcizených jízdních kol pachatelé užívají dodávková vozidla.

Z výše uvedených důvodů je v rámci diplomové práce jako jeden z návrhů navýšení počtů policistů na jednotlivá oddělení Policie ČR k pokrytí kontrol na předmětném hraničním přechodu Strání (Květná).

ZÁVĚR

Na základě zjištěných poznatků jsem dospěl k přesvědčení, že organizovaný zločin představuje vážnou hrozbu pro naši společnost. Zločinecké skupiny nerespektují pravidla společnosti. Skupiny, páchající organizovanou trestnou činností, se řídí vlastními normami, institucemi a orgány a vedle států tak představují na sobě závislé mocenské útvary.

Vážnou hrozbu představují ruskojazyčné skupiny, které si na území České republiky s postupem času vybuchovaly základny a dokonale se zde adaptovaly. Pro české podsvětí je v posledních letech zaznamenáván růst asijských zločineckých struktur, především vietnamských. Toto není až takový problém zkoumaného Uherskohradištského regionu, ale spíše Hlavního města Prahy, Brna, Ostravy, Karlových Varů. Nesmíme však zapomínat na skupiny českého původu, jejichž činnost se projevila již několikrát v minulosti v podobě machinací s LTO, skupiny kolem kontroverzního podnikatele Františka Mrázka zaměřené především na hospodářskou a násilnou trestnou činnost. Především násilná trestná činnost jasně ukazovala na praktiky Berdychova gangu, skupiny kolem Jaroslava Starky apod.

Na nynější situaci v naší zemi je důležité reagovat novými a modernějšími prostředky v boji proti organizované trestné činnosti a to v rámci jak celé republiky, tak regionální úrovně. Zločinecké organizace budou pravděpodobně vždy o krok napřed, což je mimo jiné způsobeno tím, že se nedrží zákonných norem a pravidel, zatímco orgány při odhalování organizované kriminality se musí při svých činnostech řídit právními předpisy. Je zcela zřejmé, že není možné tento vážný problém společnosti úplně odstranit, ale určitě je možné proti němu maximálně bojovat a postupně jej minimalizovat. Je důležité bojovat proti organizované trestné činnosti všemi dostupnými a účinnými prostředky.

Výsledkem diplomové práce na téma Možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni je metodický pokyn krajského ředitele policie Zlínského kraje určeného pro Územní odbor Uherské Hradiště. Tento byl vytvořen na základě dotazníkového šetření mezi policisty služebně zařazené ve zkoumaném regionu a vlastních návrhů vzhledem k mé dosavadní praxi u Policie ČR.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy. Praha: Eurounion, 2003, str. 22, ISBN: 80-7317-026-4
- [2] NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy. Praha: Eurounion, 2003, str. 25, ISBN: 80-7317-026-4
- [3] NĚMEC, Miroslav. Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní. Praha: Naše vojsko, 1995, str. 14, ISBN 80-206-0472-3
- [4] NĚMEC, Miroslav. Organizovaný zločin: Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní. Praha: Naše vojsko, 1995, str. 15, ISBN 80-206-0472-3
- [5] CHMELÍK, Jan. Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu. Praha: Linde, 2004, str. 59, ISBN 80-7201-480-3
- [6] SOUTHWELL David. Historie organizovaného zločinu: pravdivý příběh o tajemstvích dnešního podsvětí. Vyd. 1. Praha: Fortuna Libri, 2009, str. 9-16, ISBN 978-80-7321-466-1
- [7] NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy. Praha: Eurounion, 2003, str. 33, ISBN: 80-7317-026-4
- [8] ŠMÍD, Tomáš a Petr KUPKA. Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím. Brno: Masarykova Univerzita, 2011, str. 68, ISBN 978-80-210-5618-3
- [9] Srov. např. § 186 odst. 3 písm. c), § 250 odst. 3 písm. a), § 234 odst. 2 písm. a) atd. zák. č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- [10] NOŽINA, M. Obtížný boj s mezinárodní organizovanou kriminalitou v ČR. Praha : Ústav mezinárodních vztahů Praha, 2004, s. 3.
- [11] NOŽINA, M. Mezinárodní organizovaný zločin v České republice. Praha : Themis, 2003, s. 83, ISBN 80-7312-018-62
- [12] Zpráva o činnosti ÚOOZ SKPV P ČR za rok 2006, s. 19.
- [13] NĚMEC, M. Mafie a zločinecké gangy. Praha : EUROUNION Praha, 2003, s. 128., ISBN 80-7317-026-45
- [14] Statistiky kriminalistiky přístupné na www.mvcr.cz
- [15] Zpráva o činnosti ÚOOZ SKPV P ČR za rok 2006, s. 6.
- [16] ŠÁMAL, P., KRÁL, V., BAXA, J., PÚRY, F. Trestní řád. Komentář. I. díl. 4. doplněné a přepracované vydání. Praha : C.H.Beck, 2002, s. 968

- [17] §158d zák. č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- [18] Srov. § 88 odst. 1 věta první zák. č. 141/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů
- [19] § 2 zák. č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- [20] www.mvcr.cz/policie/prezentace/uooz.html
- [21] Výroční zpráva NPC za rok 2006, s. 2.
- [22] Informace o stavu organizovaného zločinu na území České republiky v roce 2000, s. 14.
- [23] NĚMEC, M. Mafie a zločinecké gangy. Praha : EUROUNION, 2003, s. 327 – 329, ISBN 80-7317-026-45
- [24] [http:// www.europol.eu.int](http://www.europol.eu.int).

České právní předpisy

- [25] Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.
- [26] Trestní řád č.141/1961 Sb.
- [27] Zákon o Policii ČR č. 273/2008 Sb.
- [28] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- [29] Zákon č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách ČR.
- [30] Zákon č. 154/1994 Sb. o bezpečnostní informační službě.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

OZ	Organizovaný zločin.
TZ	Trestní zákoník.
TČ	Trestný čin.
TŘ	Trestní řád.
TOS	Trest odnětí svobody.
OOP	Operativně pátrací prostředky.
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky.
BIS	Bezpečnostně informační služba.
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu.
NPC	Národní protidrogová centrála.
SKPV	Skupina kriminální policie a vyšetřování.
ÚOKFK	Útvar odhalování korupce a finanční kriminality.
URNA	Útvar rychlého nasazení.
FAU	Finanční analytický útvar.
EU	Evropská unie.
OVK ÚO	Odbor vnitřních kontrol územního odboru.
IOS KŘP	Integrované operační středisko krajského ředitelství policie.
KEP	Knihovna evidence práce.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. David Berdych.....	19
Obr. 2. František Mrázek.....	23
Obr. 3. ÚOOZ.....	32
Obr. 4. URNA.....	33

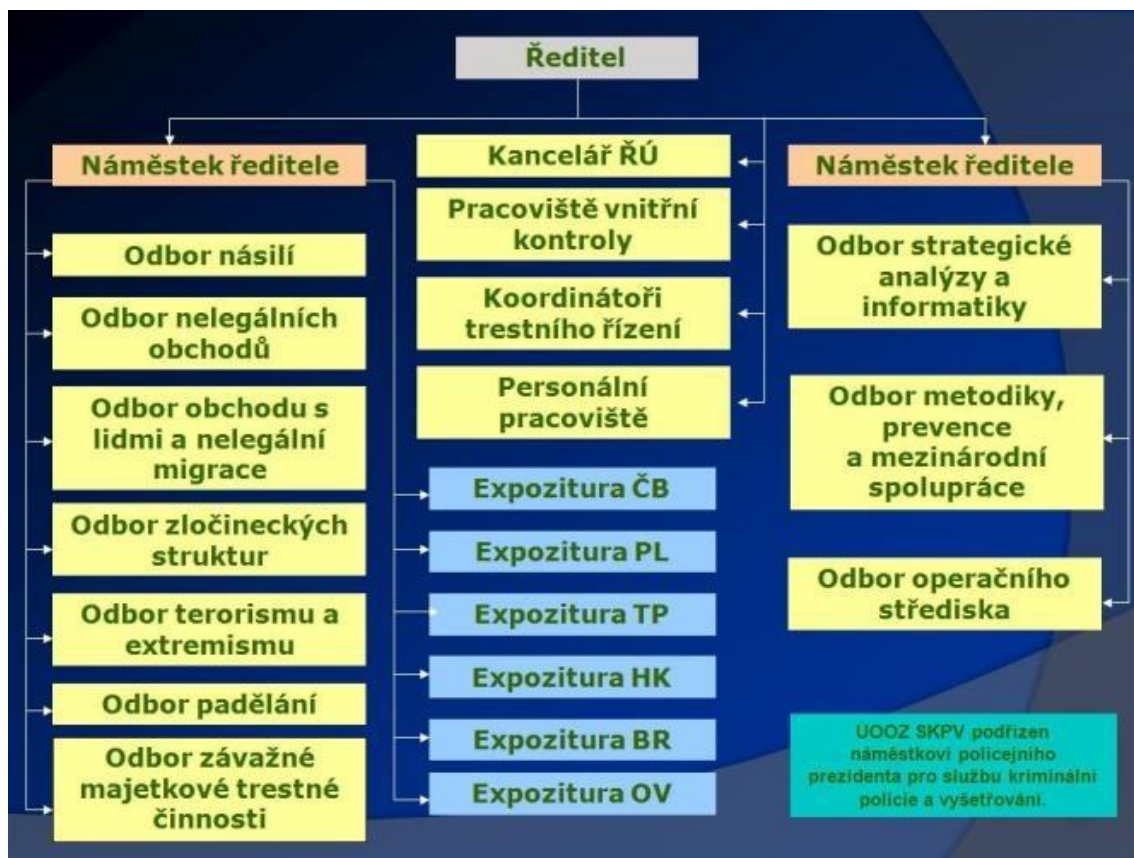
SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počty nelegálních migrantů přes státní hranice.....	17
Tab. 2. Trestně stíhání cizinci na území ČR a procento z celkové kriminality.....	17
Tab. 3. Organizovaný zločin, účast na zločinném spolčení.....	18

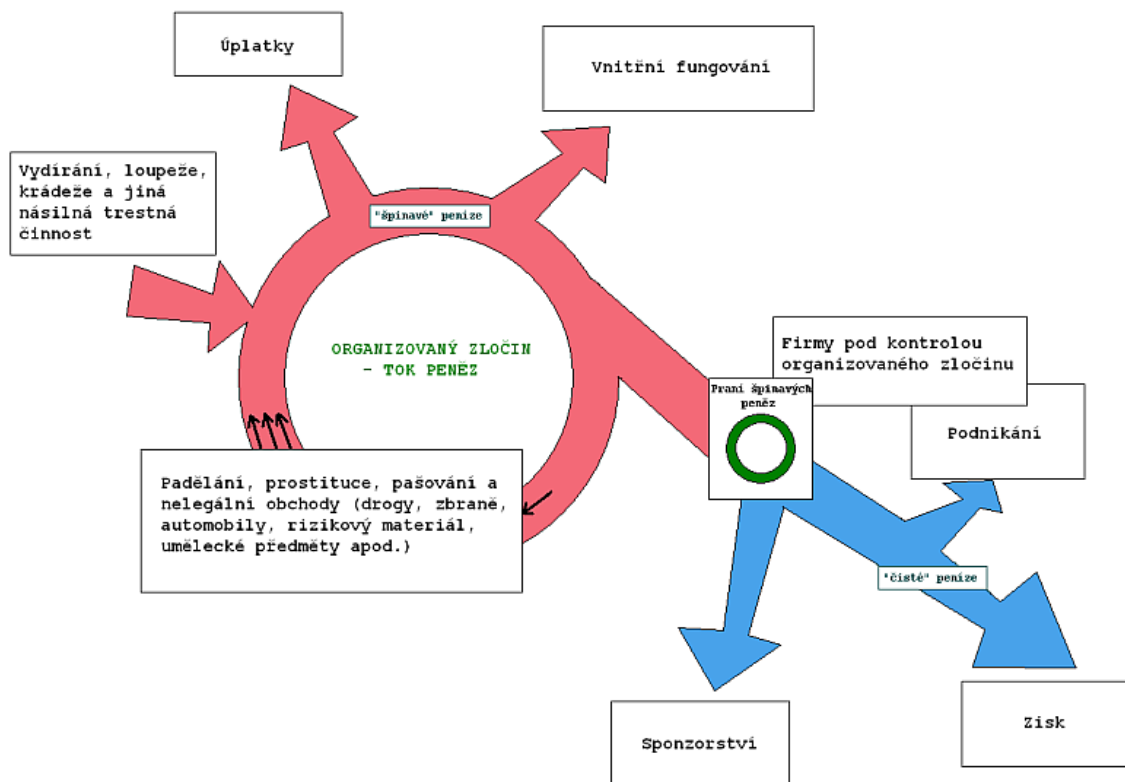
SEZNAM PŘÍLOH

- P I. Organizační struktura ÚOOZ
- P II. Organizovaný zločin – tok peněz
- P III. Organizační schéma Policie ČR
- P IV. Dotazník
- P V. Metodický pokyn

PŘÍLOHA P I. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚOOZ

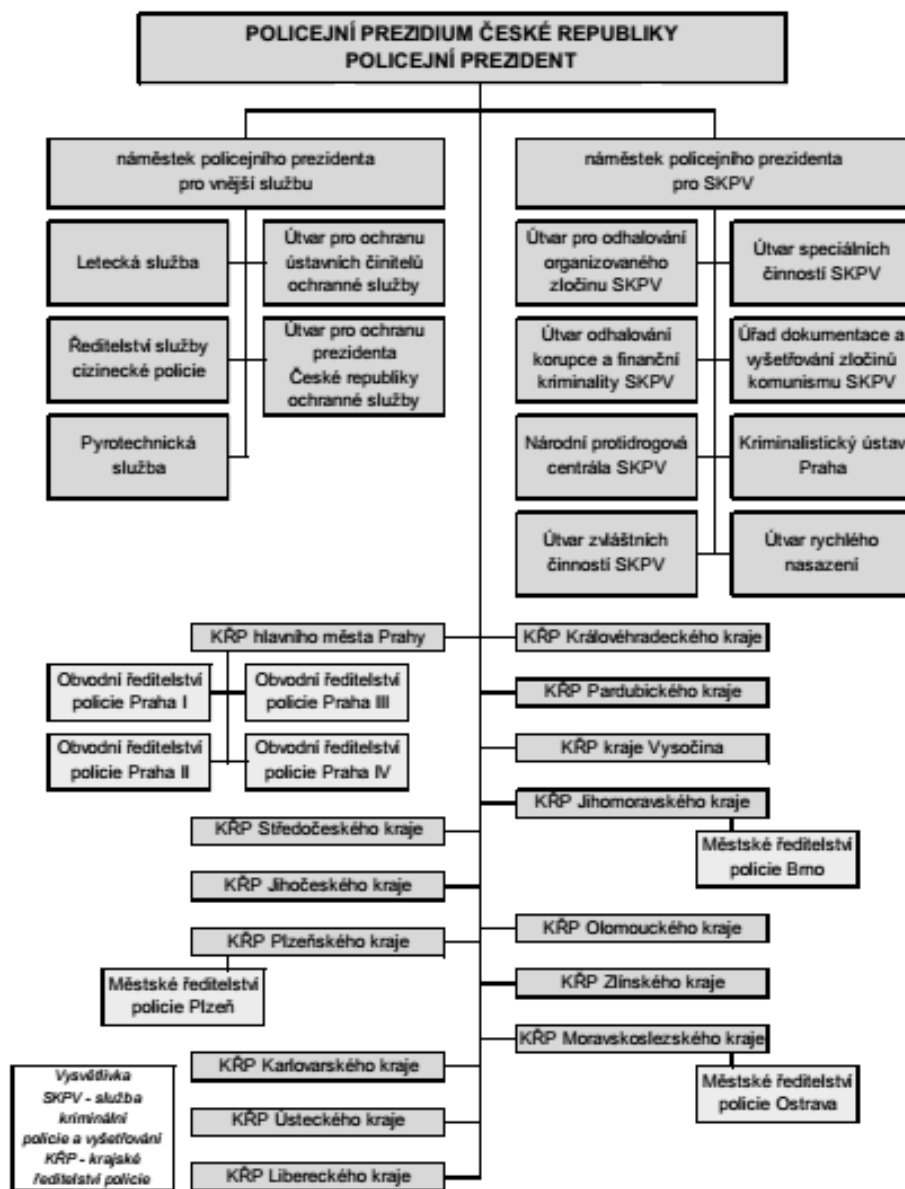

PŘÍLOHA P II. ORGANIZOVANÝ ZLOČIN-TOK PENĚŽ

PŘÍLOHA P III. ORGANIZAČNÍ SCHÉMA POLICIE ČR

Organizační schéma policie

PŘÍLOHA P IV: DOTAZNÍK

Vážení kolegové,

jmenuji se Michal Eibensteiner, studuji obor bezpečnostní technologie, systémy a management na UTB ve Zlíně, Fakultě aplikované informatiky. Chtěl bych Vás požádat o vyplnění dotazníku, který použiji pro výzkum ve své diplomové práci na téma: **Možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni**. Dotazník je anonymní a bude použit pouze za účelem vypracování mé diplomové práce. Dotazník je zaměřený na zjištění informovanosti policistů ohledně problematiky organizovaného zločinu na úrovni regionu a to zejména na přehled aktuální problematiky organizovaného zločinu na regionální úrovni a možnosti řízení Policie ČR v boji proti organizovanému zločinu. Svoji odpověď označte křížkem. Předem děkuji za vyplnění.

Michal Eibensteiner
FAI UTB ve Zlíně

1) Vaše pohlaví

- Muž
- Žena

2) Věková kategorie

- Méně než 20 let
- 20 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 – 60
- 61 a více

3) Jak dlouho pracujete u Policie ČR?

- Méně než 5 let
- 5 – 10 let
- Více než 10 let

4) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Středoškolské
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské
- Jiné

5) Jsou dle Vašeho názoru postupy při odhalování a vyšetřování trestných činů dostačující?

- Ano
- Ne

6) Vnímáte kolem sebe (ve svém regionu) problematiku organizovaného zločinu?

- Ano
- Ne

7) K jakým změnám podle Vašeho názoru došlo za posledních 15 let ve formách a způsobech organizovaného zločinu na úrovni regionu?

- Navýšení drogové kriminality
- Navýšení autokriminality
- Navýšení hospodářské kriminality
- K žádným změnám nedošlo

6) Myslíte si, že je kvalifikovanost a odbornost policistů v boji proti organizovanému zločinu dostatečná?

- Ano
- Ne

9) V jaké oblasti by se měli policisté zdokonalovat v boji proti organizovanému zločinu?

- Právní
- Operativní (vyhledávání TČ, pronikání do zájmového prostředí)
- Taktické (donucovací prostředky, zbraně a střelivo)
- Jiné.....
- V žádné

10) Co lze dle Vašeho názoru ve Vašem regionu zlepšit?

- Více policistů v ulicích
- Navýšit počty policistů kriminální policie
- Lepší spolupráce mezi uniformovanou policií a kriminální policií
- Lepší spolupráce se soudy a státním zastupitelstvím
- Jiný.....

11) O jaký druh organizovaného zločinu se ve Vašem regionu jedná?

- Drogová kriminalita
- Násilná kriminalita
- Autokriminalita
- Problematika korupce
- Majetková

12) Může dle Vašeho názoru prevence snížit problematiku organizovaného zločinu?

- Ano
- Ne

PŘÍLOHA P V: METODICKÝ POKYN

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

ČJ: 14095/2016-0014910

Platnost od 01. 07. 2016 do 01. 07. 2018

Metodický pokyn

Krajského ředitelství policie Zlínského kraje
K boji proti organizovanému zločinu na regionální úrovni,
určeno Územnímu odboru Uherské Hradiště

Úvodní ustanovení

Metodický pokyn Krajského ředitelství policie Zlínského kraje č. **14095/2016-0014910** platný od 1. 6. 2016 se systémově zaměřuje na možnosti boje proti organizovanému zločinu na regionální úrovni.

Cílem metodického pokynu je stanovit možnosti jak navýšit regionální ochranu v boji proti organizovanému zločinu, který má v posledních letech stoupající tendenci a má také vliv na život občanů v daném regionu.

Úvodní ustanovení

Metodický pokyn vymezuje daný postup jak základních článků Policie ČR, tak specializovaných útvarů služby kriminální policie a vyšetřování. Útvary Policie ČR nesou zodpovědnost za prevenci problematiky organizovaného zločinu jak na celém území České republiky tak danou problematiku jednotlivých krajů.

Organizovaný zločin představuje v současné době jednu z nejzávažnějších nevojenských hrozeb pro českou společnost. V České republice je v zákoně č. 40/2009 Sb.,

(trestním zákoníku) definován pojem „organizovaná zločinecká skupina“ jako „společenství více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbu činností, která je zaměřena na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti“ (§ 129 trestního zákoníku). Kromě toho zákon zná též pojmy „účast na organizované zločinecké skupině“ (§ 361 trestního zákoníku) a „pachatel trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny“ podle § 107 trestního zákoníku).

Čl. 1

Zvýšení počtu policistů vnější služby a služby kriminální policie regionu

Vzhledem ke stoupající kriminalitě krajský ředitel policie Zlínského kraje tímto nařizuje zvýšit počet uniformovaných policistů na Územním odboru Uherské Hradiště o 18 % a to 4. a 5. tarifních tříd. Službu kriminální policie a vyšetřování navýší o 5 % ze skupiny operativy a vyšetřovatele v 7. platové tarifní třídě.

Navýšením tabulkových míst dojde ke zlepšení odhalování a vyšetřování organizovaného zločinu, který se vyskytuje v daném regionu nejčastěji, kdy se jedná především o drogovou kriminalitu, skupiny zaměřující se organizovaně na krádeže motorových vozidel a také ostatní majetkovou trestnou činnost spočívající ve vloupání do firem a jiných objektů.

Čl. 2

Zvýšení kvalifikovanosti a odbornosti policistů

Ustanovení se týká operativní skupiny a také vyšetřování zařazených na útvaru kriminální policie a vyšetřování Územního odboru Uherské Hradiště jak z obecné, tak z hospodářské kriminality. S platností od 1. 7. 2016 se organizuje povinný týdenní kurz se zaměřením na zdokonalování v pronikání do zájmového prostředí a to v rámci modelových situacích na útvaru ÚOOZ, expozitura Brno. Kurz se skládá z teoretické i praktické části. Jednotlivé kurzy jsou zakončeny písemným testem z oblasti trestního zákoníku a trestního řádu, dále operativně pátrací činnosti a kriminalistiky. Policisté budou také absolvovat závěrečné modelové situace, z jejichž řešení budou následně vyhodnoceni. Kurzy budou

vedeny jednotlivými instruktory specializovaných pracovišť. Termíny kurzů a účast v nich zabezpečí vedoucí oddělení, s četností opakování jedenkrát za rok.

Čl. 3

Pravidelná setkání (konzultace) policistů se státním zastupitelstvím

S účinností od 1. 7. 2016 nařizují povinnou účast policistů na pravidelných konzultacích trestních spisů se státním zastupitelstvím. Setkání bude probíhat na příslušném dozoru státním zastupitelstvím jedenkrát čtvrtletně což zajistí vedoucí jednotlivých oddělení.

Vedoucí jednotlivých oddělení útvarů Policie ČR budou povinně kontrolovat účast policistů na těchto setkání. Každý z policistů svoji účast potvrdí zapsáním konzultace v systému KEP (dále kniha evidence práce).

V současné době k tomuto setkání dochází velmi zřídka a to jen z nutných důvodů jako prodlužování zákonných lhůt prověřování a to zcela nepravdělně.

Čl. 4

Kontrola hraničního přechodu Strání

Z důvodu nárůstu majetkové trestné činnosti v Uherskohradištském regionu nařizují pravidelné kontroly hraničního přechodu Strání, kde dochází k tzv. přejezdu pachatelů majetkové trestné činnosti. Kontroly se týkají příslušných obvodních oddělení policie a to zejména Uherský Brod, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh a policejní stanice Strání. Kontroly se zaměří především na kontrolu vytipovaných vozidel a jejich zavazadlových a nákladových prostorů. Kontroly budou prováděny v rámci výkonu hlídkové služby jak v denních tak nočních hodinách. Hlídka vykonávající kontrolu tuto přes radiostanici nahlásí operačnímu středisku IOS KŘP Zlín. Hlásit bude jak začátek, tak konec kontroly na daném stanovišti. Hlídka bude provádět kontrolu pouze za použití reflexní vesty a potřebné výstroje. Vyslání hlídky zajistí v rámci pravidelné instruktáže výkonu služby jednotlivý vedoucí daného oddělení. Délka kontroly hraničního přechodu je stanovena na dobu 1 hodiny v rámci jednoho oddělení denně. Kontrolu dodržování daných postupů bude ověřena ze strany OVK ÚO Uherské Hradiště (odboru vnitřní kontroly).

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Obdrží:

Územní odbor policie Uherské Hradiště.

Odbor služby kriminální policie a vyšetřování Uherské Hradiště.

Obvodní oddělení Uherské Hradiště, Uherský Brod, Uherský Ostroh, Buchlovice,
Bojkovice, Strání (Květná).

